జనవాచకం 1

కూర్పు :

భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి

(భాషాశాస్త్రశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం)

వి. ఈశ్వర రెడ్డి

(డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ నాన్‌ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషన్, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం)

ప్రకాశకులు :

డైరెక్టర్

వయోజన విద్యాశాఖ

ఆంధ్ర ప్రదేశ ప్రభుత్వం

హైదరాబాదు

1984

జనవాచకం 1

కూర్పు :
భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి
(భాషాశాస్త్రశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం)

వి. ఈశ్వరరెడ్డి
(డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ నాన్‌ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషన్, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం)

ప్రకాశకులు :
డైరెక్టర్
వయోజన విద్యాశాఖ
ఆంధ్ర ప్రదేశ ప్రభుత్వం
హైదరాబాదు
1984

మొదటి ముద్రణ 1979
రెండవ ముద్రణ 1981
మూడవ ముద్రణ 1984

Price : **Rs. 4-00**

ప్రకాశకులు :

డైరెక్టర్
వయోజన విద్యాశాఖ
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, హైదరాబాదు

**Printed at International Printers Ltd.
Jeedimetla, Hyderabad.**

రచనలో సహకరించినవారు :

1. డాక్టర్ పి. సాందీప్
2. శ్రీ ఆర్. కృష్ణారావు
3. ,, పి. సత్యనారాయణ
4. ,, దాశరథి రంగాచార్య
5. డాక్టర్ పోరంకి దక్షిణామూర్తి
6. శ్రీ వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
7. ,, ఎన్. గోపి
8. ,, టి. గోవర్ధన రావు
9. కుమారి ఎన్. దుర్గాదేవి
10. ,, సి. బృందావనం

మొదటి ముద్రణ 1979
రెండవ ముద్రణ 1981
మూడవ ముద్రణ 1984

Price : **Rs. 4-00**

ప్రకాశకులు :

డైరెక్టర్
వయోజన విద్యాశాఖ
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, హైదరాబాదు

Printed at International Printers Ltd.
Jeedimetla, Hyderabad.

రచనలో సహకరించినవారు :

1. డాక్టర్ పి. సాందీప్
2. శ్రీ ఆర్. కృష్ణారావు
3. ,, పి. సత్యనారాయణ
4. ,, దాశరథి రంగాచార్య
5. డాక్టర్ పోరంకి దక్షిణామూర్తి
6. శ్రీ వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
7. ,, ఎన్. గోపి
8. ,, టి. గోవర్ధన రావు
9. కుమారి ఎన్. దుర్గాదేవి
10. ,, సి. బృందావనం

మా మాట

అక్షరాస్యులుకాని వయోజనానికి చదువటం, రాయటం నేర్పటానికి శాస్త్రీయ పద్ధతుల్లో ఎటువంటి రచనలు తయారు చెయ్యాలనే అంశం మీద ఫిబ్రవరి 26, 27, 28 తేదీల్లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో ఒక జాతీయ గోష్ఠి జరిగింది. ఆ గోష్ఠిలో నిరూపించిన లక్షణాల మేరకు తెలుగులో వయోజన విద్యా రచనలు రాయించటానికి మార్చి నెలలో మేమొక రచయితల సమావేశం ఏర్పరిచాం. ఆ 'వర్క్‌షాప్'లో ఈ వాచకాల తొలి రూపం ఏర్పడ్డది. వాటికి ఎన్నో మార్పులు, తీర్పులు, చేర్పులు చేసి ఈ రూపంలో జనవాచకాలు అందించగలిగాం.

జనవాచకం 1 ప్రధానంగా అక్షరాస్యత నేర్పటానికి ఉపయోగించేది. దీంతోపాటు రాతపని పుస్తకం కూడా ఉపయోగించాలి. అధ్యాపకులకు ఈ వాచకం ఉపయోగించే విధానం "నేర్పేవారికి సూచన(లు)" అనే శీర్షిక కింద అవసరమైన పాఠాల వెనక పేజీల్లో ఇచ్చాం. జనవాచకం 1లో అన్ని మాండలికాలవారికీ వర్గాలవారికీ అర్థమయ్యే మాటలు వాక్యాలు వాడాలనే ప్రయత్నించాం. రాతపని పుస్తకంలో ప్రాంతీయ మాండలిక పదాలు, వర్గ మాండలిక పదాలు కనిపిస్తాయి. జనవాచకం 2, 3, జనవాచకం 1 అయిన తరవాత చదివించాలి.

వయోజన విద్యాబోధనలో ఈ రచనలు ఒక నూతన ప్రయోగంగా భావించాలి. అధ్యాపకుల అనుభవాన్నిబట్టి ముందు ముందు ఈ వాచకాల్లో అవసరమైన మార్పులు చేస్తాం.

ఈ ప్రయత్నానికి ఆర్థికంగాను, వైజ్ఞానికంగాను, మాకు సహకరించిన ఆంధ్ర ప్రదేశ ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాధికారులకు, ముఖ్యంగా శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణన్, డాక్టర్ డి. రెబెలో, శ్రీ జి. గోపాలకృష్ణగార్లకు, జాతీయ గోష్ఠికి ఆర్థిక సహాయం చేసిన జాతీయ వయోజన విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ డా. జలాల్‌ఉద్దీన్‌గారికి ఈ జనవాచకాల రచనలో మాకు తోడ్పడ్డ రచయితలకూ, పరిశోధకులకూ, ఆర్టిస్టుకూ, ముచ్చటగా కొద్దిరోజుల్లోనే అచ్చువేసిన గవర్నమెంట్ టెక్స్ట్‌బుక్ ప్రెస్ అధికారులకూ మా కృతజ్ఞతలు.

హైదరాబాదు, | భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి
ఆగష్టు 14, 1979 | వి. ఈశ్వరరెడ్డి

మా మాట

అక్షరాస్యులుకాని వయోజనానికి చదువటం, రాయటం నేర్పటానికి శాస్త్రీయ పద్ధతుల్లో ఎటువంటి రచనలు తయారు చెయ్యాలనే అంశం మీద ఫిబ్రవరి 26, 27, 28 తేదీల్లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో ఒక జాతీయ గోష్ఠి జరిగింది. ఆ గోష్ఠిలో నిరూపించిన లక్షణాల మేరకు తెలుగులో వయోజన విద్యా రచనలు రాయించటానికి మార్చి నెలలో మేమొక రచయితల సమావేశం ఏర్పరిచాం. ఆ 'వర్క్‌షాప్'లో ఈ వాచకాల తొలి రూపం ఏర్పడ్డది. వాటికి ఎన్నో మార్పులు, తీర్పులు, చేర్పులు చేసి ఈ రూపంలో జనవాచకాలు అందించగలిగాం.

జనవాచకం 1 ప్రధానంగా అక్షరాస్యత నేర్పటానికి ఉపయోగించేది. దీంతోపాటు రాతపని పుస్తకం కూడా ఉపయోగించాలి. అధ్యాపకులకు ఈ వాచకం ఉపయోగించే విధానం "నేర్పేవారికి సూచన(లు)" అనే శీర్షిక కింద అవసరమైన పాఠాల వెనక పేజీల్లో ఇచ్చాం. జనవాచకం 1లో అన్ని మాండలికాలవారికీ వర్గాలవారికీ అర్థమయ్యే మాటలు వాక్యాలు వాడాలనే ప్రయత్నించాం. రాతపని పుస్తకంలో ప్రాంతీయ మాండలిక పదాలు, వర్గ మాండలిక పదాలు కనిపిస్తాయి. జనవాచకం 2, 3, జనవాచకం 1 అయిన తరవాత చదివించాలి.

వయోజన విద్యాబోధనలో ఈ రచనలు ఒక నూతన ప్రయోగంగా భావించాలి. అధ్యాపకుల అనుభవాన్నిబట్టి ముందు ముందు ఈ వాచకాల్లో అవసరమైన మార్పులు చేస్తాం.

ఈ ప్రయత్నానికి ఆర్థికంగాను, వైజ్ఞానికంగాను, మాకు సహకరించిన ఆంధ్ర ప్రదేశ ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాధికారులకు, ముఖ్యంగా శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణన్, డాక్టర్ డి. రెబెలో, శ్రీ జి. గోపాలకృష్ణగార్లకు, జాతీయ గోష్ఠికి ఆర్థిక సహాయం చేసిన జాతీయ వయోజన విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ డా. జలాల్‌ఉద్దీన్‌గారికి ఈ జనవాచకాల రచనలో మాకు తోడ్పడ్డ రచయితలకూ, పరిశోధకులకూ, ఆర్టిస్టులకూ, ముచ్చటగా కొద్దిరోజుల్లోనే అచ్చువేసిన గవర్నమెంట్ టెక్స్ట్‌బుక్ ప్రెస్ అధికారులకూ మా కృతజ్ఞతలు.

హైదరాబాదు,
ఆగష్టు 14, 1979

భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి
వి. ఈశ్వరరెడ్డి

ముందు మాట

జాతీయ వయోజన విద్యా కార్యక్రమము మన రాష్ట్రంలో 1979-80 సం॥ నుండి ప్రారంభించబడినది. ప్రభుత్వ యాజమాన్యం క్రింద ప్రతి వయోజన విద్యా ప్రాజెక్టులో 300 వయోజన విద్యా కేంద్రాలుంటాయి. ప్రతి కేంద్రములో 15-35 సం॥ ల మధ్య వయస్సు గల 30 మంది నిరక్షరాస్యులకు వయోజన విద్య లభిస్తుంది.

ప్రతి ప్రాజెక్టులో స్థాపించిన 300 కేంద్రాలలో 30% షెడ్యూల్డు కులాల వారికి, 10% షెడ్యూల్డు తెగల వారికి ఏర్పాటు చేయబడినవి. స్త్రీలకు ప్రత్యేకించి వయోజన విద్యా కేంద్రములు గలవు. నూతన అక్షరాస్యులకై అక్షరాస్యతానంతర కార్యక్రమము (Post-Literacy Programme) నడుపబడుచున్నది. వారు పొందిన అక్షరాస్యతను, గ్రహించిన విషయాలను మరింతగ అభివృద్ధి పరచటం ఈ కార్యక్రమ లక్ష్యం.

ఇవిగాక స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు, కళాశాలలోని జాతీయ సేవా పథకము (National Service Scheme), సమగ్ర శిశు సంక్షేమ పథకము మరియు నెహ్రూ యువక కేంద్రముల యాజమాన్యము కింద కూడ వయోజన విద్యా కేంద్రములు నడుపబడుచున్నవి.

జనవాచకం - 1. ప్రధానంగా అక్షరాస్యత నేర్పటానికి ఉపయోగించేది. దీనిని బోధించే విధానం, నిర్వాహకులకు తెలియటానికై "ఉపాధ్యాయ సహాయక బోధిని"ని తగు సూచనలతో ప్రచురించాం. అంతేగాక నిర్వాహకులకు యిచ్చే శిక్షణా కార్యక్రమాలలో ఈ బోధనా విధానాన్ని గురించి చర్చించబడుతుంది.

నిరక్షరాస్యులైన వయోజనులకు చదవటం, రాయటం నేర్పటానికి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో ఈ పుస్తకం రూపొందించబడింది. నిత్య జీవితంలో వాడే తరచుదనాన్ని బట్టి అక్షరాలను క్రమంగ ఈ పుస్తకంలో ప్రవేశపెట్టాం.

జి. మనోహర్‌రావు

సంచాలకులు, వయోజన విద్యాశాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్

ముందు మాట

జాతీయ వయోజన విద్యా కార్యక్రమము మన రాష్ట్రంలో 1979-80 సం॥ నుండి ప్రారంభించబడినది. ప్రభుత్వ యాజమాన్యం క్రింద ప్రతి వయోజన విద్యా ప్రాజెక్టులో 300 వయోజన విద్యా కేంద్రాలుంటాయి. ప్రతి కేంద్రములో 15-35 సం॥ ల మధ్య వయస్సు గల 30 మంది నిరక్షరాస్యులకు వయోజన విద్య లభిస్తుంది.

ప్రతి ప్రాజెక్టులో స్థాపించిన 300 కేంద్రాలలో 30% షెడ్యూల్డు కులాల వారికి, 10% షెడ్యూల్డు తెగల వారికి ఏర్పాటు చేయబడినవి. స్త్రీలకు ప్రత్యేకించి వయోజన విద్యా కేంద్రములు గలవు. నూతన అక్షరాస్యులకై అక్షరాస్యతానంతర కార్యక్రమము (**Post-Literacy Programme**) నడుపబడుచున్నది. వారు పొందిన అక్షరాస్యతను, గ్రహించిన విషయాలను మరింతగ అభివృద్ధి పరచటం ఈ కార్యక్రమ లక్ష్యం.

ఇవిగాక స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు, కళాశాలలోని జాతీయ సేవా పథకము (**National Service Scheme**), సమగ్ర శిశు సంక్షేమ పథకము మరియు నెహ్రూ యువక కేంద్రముల యాజమాన్యము కింద కూడ వయోజన విద్యా కేంద్రములు నడుపబడుచున్నవి.

జనవాచకం - 1. ప్రధానంగా అక్షరాస్యత నేర్పటానికి ఉపయోగించేది. దీనిని బోధించే విధానం, నిర్వాహకులకు తెలియటానికై "ఉపాధ్యాయ సహాయక బోధిని"ని తగు సూచనలతో ప్రచురించాం. అంతేగాక నిర్వాహకులకు యిచ్చే శిక్షణా కార్యక్రమాలలో ఈ బోధనా విధానాన్ని గురించి చర్చించబడుతుంది.

నిరక్షరాస్యులైన వయోజనులకు చదవటం, రాయటం నేర్పటానికి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో ఈ పుస్తకం రూపొందించబడింది. నిత్య జీవితంలో వాడే తరచుదనాన్ని బట్టి అక్షరాలను క్రమంగ ఈ పుస్తకంలో ప్రవేశపెట్టాం.

జి. మనోహర్‌రావు

సంచాలకులు, వయోజన విద్యాశాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్

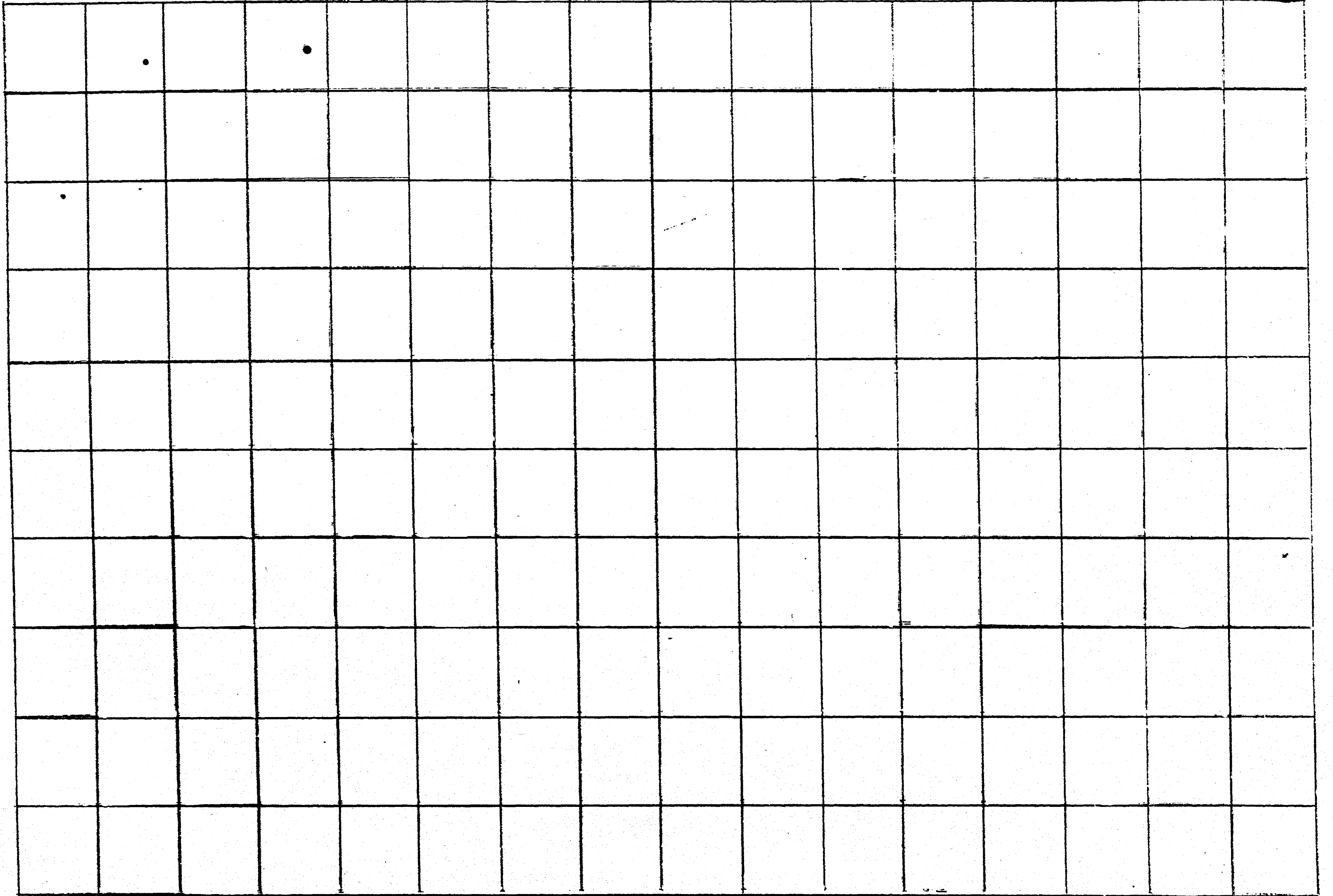
విషయ సూచిక

విషయ సూచిక

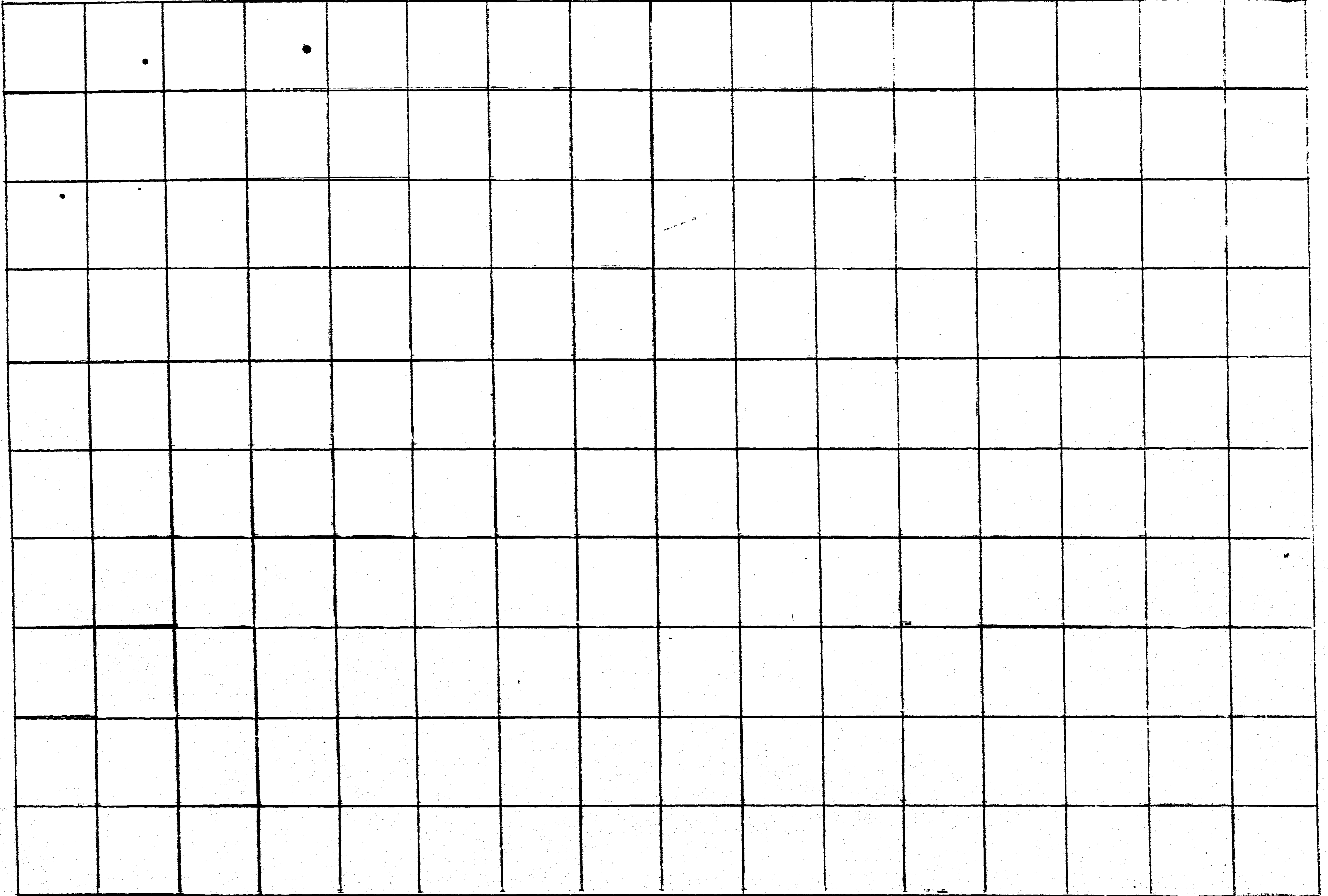
పాఠం   పేజీ

పాఠం పేజి

సంతకం

సంతకం

2

పాఠం 1.1

(అంకెలు)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

పాఠం 1.1

(అంకెలు)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

వరసలో లేని ఈ కింది అంకెలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

2	3	1	3	2	1
3	5	4	4	3	5
5	7	6	7	6	5
7	9	8	9	7	8
8	9	7	10	9	8

వరసలో లేని ఈ కింది అంకెలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

2	3	1	3	2	1
3	5	4	4	3	5
5	7	6	7	6	5
7	9	8	9	7	8
8	9	7	10	9	8

పాఠం 1.2

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

పాఠం 1.2

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

నేర్పేవారికి సూచనలు

నిన్నటి పాఠంలో 1 కి కుడిపక్కన సున్న "0" పెడితే పది అవుతుందని నేర్చుకున్నారు. అట్లాగే 2 పక్కన సున్న "0" పెడితే 20, 3 పక్కన సున్న పెడితే 30 అవుతాయని 90 దాకా వెనక పాఠం పద్ధతిలోనే వరసగా పలికించటం, సంఖ్యలను చూపిస్తూ పలికించటం, చదివించటం చెయ్యాలి.

మొదటి పాఠంలోని 'సంతకం' అనే మాటలోని సున్నను గుర్తుచేస్తూ ఆకారంలో ఈ సున్న కూడా అటువంటిదే నని వాళ్ళ మనస్సుకు పట్టేట్టు చెయ్యాలి. కాని ఇక్కడ సున్న అంకె అని చెప్పాలి. రెండు అంకెలను కలిపి రాస్తే దాన్ని 'సంఖ్య' అంటారు అని చెప్పాలి.

తరువాత 1 కి కుడిపక్కన రెండు సున్నాలు పెడితే (అంటే పదిపక్కన ఒక సున్న పెడితే) నూరు అవుతుందని చెప్పాలి. ఈ సందర్భంగా అంకెకు ఎడమ పక్కన సున్న పెడితే ఏమీ కాదని చెప్పి కుడివక్కన పెట్టాలనే విషయం గట్టిగా చెప్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచనలు

నిన్నటి పాఠంలో 1 కి కుడిపక్కన సున్న "0" పెడితే పది అవుతుందని నేర్చుకున్నారు. అట్లాగే 2 పక్కన సున్న "0" పెడితే 20, 3 పక్కన సున్న పెడితే 30 అవుతాయని 90 దాకా వెనక పాఠం పద్ధతిలోనే వరసగా పలికించటం, సంఖ్యలను చూపిస్తూ పలికించటం, చదివించటం చెయ్యాలి.

మొదటి పాఠంలోని 'సంతకం' అనే మాటలోని సున్నను గుర్తుచేస్తూ ఆకారంలో ఈ సున్న కూడా అటువంటిదే నని వాళ్ళ మనస్సుకు పట్టేట్టు చెయ్యాలి. కాని ఇక్కడ సున్న అంకె అని చెప్పాలి. రెండు అంకెలను కలిపి రాస్తే దాన్ని 'సంఖ్య' అంటారు అని చెప్పాలి.

తరువాత 1 కి కుడివక్కన రెండు సున్నాలు పెడితే (అంటే పదిపక్కన ఒక సున్న పెడితే) నూరు అవుతుందని చెప్పాలి. ఈ సందర్భంగా అంకెకు ఎడమ పక్కన సున్న పెడితే ఏమీ కాదని చెప్పి కుడివేక్కన పెట్టాలనే విషయం గట్టిగా చెప్పాలి.

వరసలోలేని ఈ క్రింది సంఖ్యలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి :

20	30	10	30	40	10
30	50	40	40	30	20
50	70	60	70	60	50
70	90	80	90	70	80
80	90	70	10	90	80

80 100 90

వరసలోలేని ఈ కింది సంఖ్యలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి :

20	30	10	30	40	10
30	50	40	40	30	20
50	70	60	70	60	50
70	90	80	90	70	80
80	90	70	10	90	80

80 100 90

పాఠం 1·3

11	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**
21	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**	**29**	**30**
31	32	33	34	35	36	**37**	38	39	**40**
41	42	43	44	**45**	46	47	48	49	**50**
51	52	**53**	54	55	56	57	58	59	**60**
61	62	63	64	65	**66**	67	68	69	**70**
71	**72**	73	74	75	76	77	78	79	**80**
81	82	83	84	85	86	87	**88**	89	**90**
91	92	93	**94**	95	96	97	98	99	**100**

పాఠం 1·3

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

నేర్పేవారికి సూచన

నేర్చుకొనే వారిచేత పలికించి ఈ కింది విధంగా ఖాళీలను పూర్తి చేయించాలి.

1 పక్కన 1 పెడితే ఏమవుతుంది ?

1 పక్కన 7 పెడితే .... ?

2 పక్కన 2 పెడితే .... ?

2 పక్కన 6 పెడితే .... ?

ఈ విధంగా అన్ని సంఖ్యలనూ పలికించాలి. 1 నుంచి 10 దాకా రాయటం వస్తే సంఖ్యలన్నీ రాయవచ్చు నని చెప్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

నేర్చుకొనే వారిచేత పలికించి ఈ కింది విధంగా ఖాళీలను పూర్తి చేయించాలి.

1 పక్కన 1 పెడితే ఏమవుతుంది ?

1 పక్కన 7 పెడితే .... ?

2 పక్కన 2 పెడితే .... ?

2 పక్కన 6 పెడితే .... ?

ఈ విధంగా అన్ని సంఖ్యలనూ పలికించాలి. 1 నుంచి 10 దాకా రాయటం వస్తే సంఖ్యలన్నీ రాయవచ్చు నని చెప్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

ఈ పాఠంలో 11 నుంచి 19 దాకా 21 నుంచి 29 దాకా సంఖ్యలు నేర్పాలి. దానికి ఈ కింది అంశాలు గమనించాలి.

11 అన్నప్పుడు 10ని బోర్డుపై రాసి సున్నను చెరిపేసి 1ని చేరిస్తే 11 అవుతుందని చెప్పాలి. అట్లాగే 19 అన్నప్పుడు ఒకటి పక్కన సున్న బదులు 9ని చేరిస్తే 19 అయిందని చెప్పాలి.

21 నుంచి 29 వరకు కూడా ఇదే పద్ధతిని అనుసరించవచ్చు.

31 నుంచి 39 దాకా 41 నుంచి 49 దాకా ఇదేవిధంగా 91 నుంచి 100 దాక అన్ని సంఖ్యలనూ గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి. వదిలిన ఖాళీలను విద్యార్థులచేత పూర్తి చేయించాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

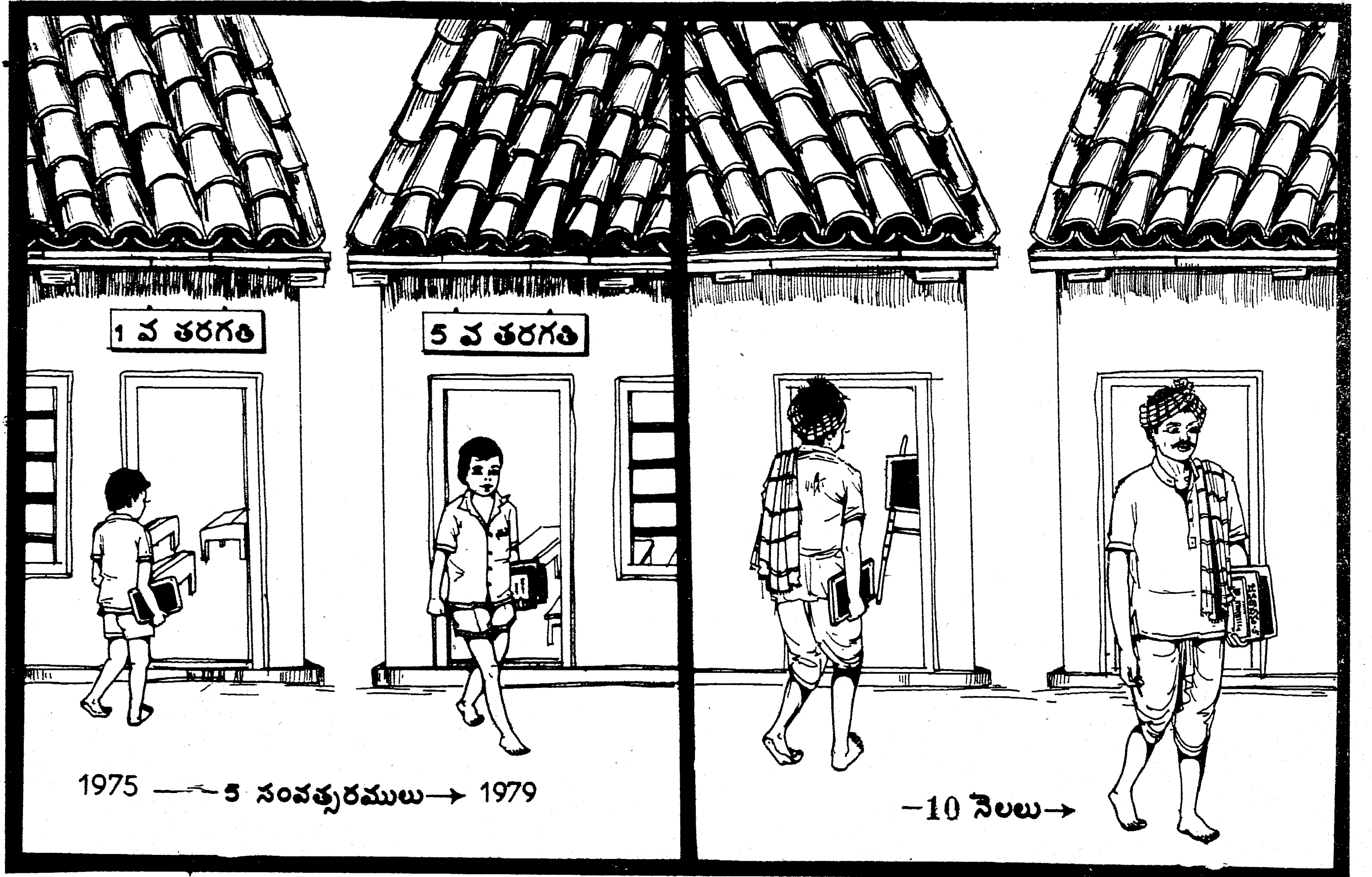
ఈ పాఠంలో 11 నుంచి 19 దాకా 21 నుంచి 29 దాకా సంఖ్యలు నేర్పాలి. దానికి ఈ కింది అంశాలు గమనించాలి.

11 అన్నప్పుడు 10ని బోర్డుపై రాసి సున్నను చెరిపేసి 1ని చేరిస్తే 11 అవుతుందని చెప్పాలి. అట్లాగే 19 అన్నప్పుడు ఒకటి పక్కన సున్న బదులు 9ని చేరిస్తే 19 అయిందని చెప్పాలి.

21 నుంచి 29 వరకు కూడా ఇదే పద్ధతిని అనుసరించవచ్చు.

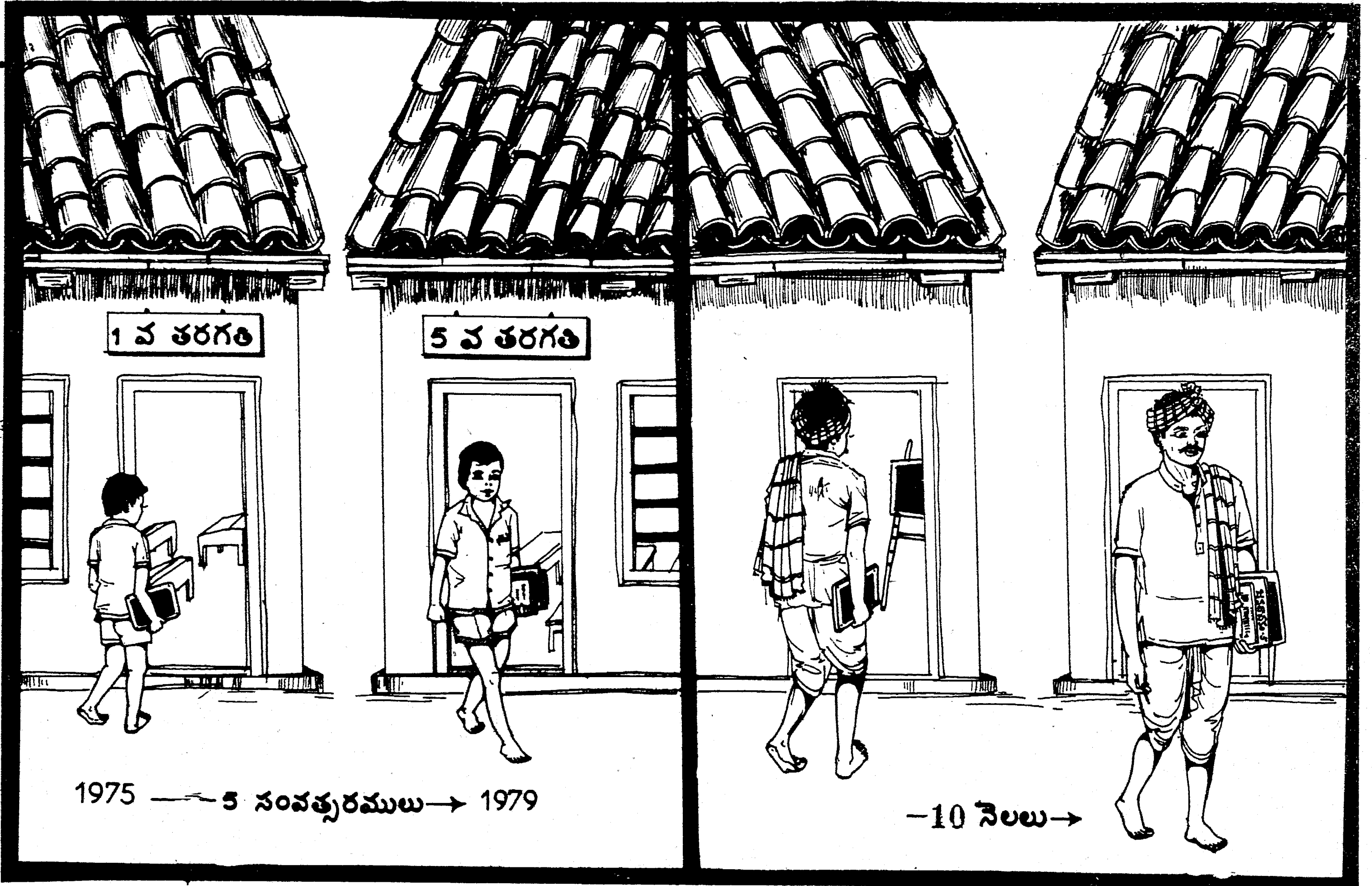
31 నుంచి 39 దాకా 41 నుంచి 49 దాకా ఇదేవిధంగా 91 నుంచి 100 దాక అన్ని సంఖ్యలనూ గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి. వదిలిన ఖాళీలను విద్యార్థులచేత పూర్తి చేయించాలి.

పాఠం 2

మనం చదవగలం

పాఠం 2

మనం చదవగలం

నేర్పేవారికి సూచనలు

ఈ పాఠంలో ఎనిమిది అక్షరాలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో సున్న (అనుస్వారం) ఒకటి. చివర సున్న వచ్చిన మాటలు మాత్రం ఇందులో నేర్పితే చాలు; సున్న చివర వచ్చినప్పుడు "మ్" గా పలికించాలి. సున్న తప్ప ఇందులోని అక్షరాలన్నీ తలకట్టుతో ఉన్నాయని గమనించాలి.

కొత్తగా మొదటిసారి వచ్చిన అక్షరాలుగాని గుణింతం (తలకట్టు, గుడి కొమ్ము, మొదలగునవి) గాని, ఒత్తులుగాని ఎర్ర రంగు పైపులో ఉంటాయి.

నేర్పేవారికి సూచనలు

ఈ పాఠంలో ఎనిమిది అక్షరాలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో సున్న (అనుస్వారం) ఒకటి. చివర సున్న వచ్చిన మాటలు మాత్రం ఇందులో నేర్పితే చాలు; సున్న చివర వచ్చినప్పుడు "మ్" గా పలికించాలి. సున్న తప్ప ఇందులోని అక్షరాలన్నీ తలకట్టుతో ఉన్నాయని గమనించాలి.

కొత్తగా మొదటిసారి వచ్చిన అక్షరాలుగాని గుణింతం (తలకట్టు, గుడి కొమ్ము, మొదలగునవి) గాని, ఒత్తులుగాని ఎర్ర రంగు సైపులో ఉంటాయి.

మనం చదవగలం

మ	న	చ	ద	వ	గ	ల	ం	✓ +

(1) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించటం వచ్చిన తరవాత ఈకింది మాటలు చదివించాలి. తరవాత చూడకుండా చెప్పి రాయించాలి.

మన	మదం	మన నగ
మగ	చలవ	మనం వదలం
నగ	దవనం	మనం మలచగలం
వల		మనం నమలగలం

మనం చదవగలం

మ	న	చ	ద	వ	గ	ల	ం	✓ +

(1) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించటం వచ్చిన తరవాత ఈకింది మాటలు చదివించాలి. తరవాత చూడకుండా చెప్పి రాయించాలి.

మన	మదం	మన నగ
మగ	చలవ	మనం వదలం
నగ	దవనం	మనం మలచగలం
వల		మనం నమలగలం

నేర్పేవారికి సూచన

'న' లో '౭' (అడుగు మలుపు)ను చిన్నసున్నగా మార్చిస్తే 'వ' అవుతుంది.

'వ' కు '౧' (కొమ్ము) చేరిస్తే 'మ'.

'చ' లో తలకట్టు ఒక అంచుకే కలుస్తుంది.

'ద' లో రెండు అంచులూ కలిసే చోట వస్తుంది.

'ద' అడుగు '౦' తీసేస్తే 'గ' అవుతుంది.

పై విధంగా పోలికలు తేడాలు అధ్యాపకుడు చూపిస్తూ వేరు వేరు అక్షరాల ఆకారాలు పయోజనులు గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

'న' లో 'ˆ' (అడుగు మలుపు)ను చిన్నచిన్నగా మారిస్తే 'వ' అవుతుంది.

'వ' కు 'ు' (కొమ్ము) చేరిస్తే 'మ'.

'చ' లో తలకట్టు ఒక అంచుకే కలుస్తుంది.

'ద' లో రెండు అంచులూ కలిసే చోట వస్తుంది.

'ద' అడుగు 'ౕ' తీసేస్తే 'గ' అవుతుంది.

పై విధంగా పోలికలు తేడాలు అధ్యాపకుడు చూపిస్తూ వేరు వేరు అక్షరాల ఆకారాలు వయోజనులు గుర్తించేట్లు చెయ్యాలి.

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య ఉన్న రూపంలో తేడాలను గమనించేట్టు చెయ్యాలి.

న వ

వ మ

చ ద

గ డ

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య ఉన్న రూపంలో తేడాలను గమనించేట్టు చెయ్యాలి.

న	వ
వ	మ
చ	ద
గ	డ

నేర్పేవారికి సూచన

ఈ పాఠంలో 11 నుంచి 19 దాకా 21 నుంచి 29 దాకా సంఖ్యలు నేర్పాలి. దానికి ఈ కింది అంశాలు గమనించాలి.

11 అన్నప్పుడు 10ని బోర్డుపై రాసి సున్నను చెరిపేసి 1ని చేరిస్తే 11 అవుతుందని చెప్పాలి. అట్లాగే 19 అన్నప్పుడు ఒకటి పక్కన సున్న బదులు 9ని చేరిస్తే 19 అయిందని చెప్పాలి.

21 నుంచి 29 వరకు కూడా ఇదే పద్ధతిని అనుసరించవచ్చు.

31 నుంచి 39 దాకా 41 నుంచి 49 దాకా ఇదేవిధంగా 91 నుంచి 100 దాక అన్ని సంఖ్యలనూ గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి. వదిలిన ఖాళీలను విద్యార్థులచేత పూర్తి చేయించాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

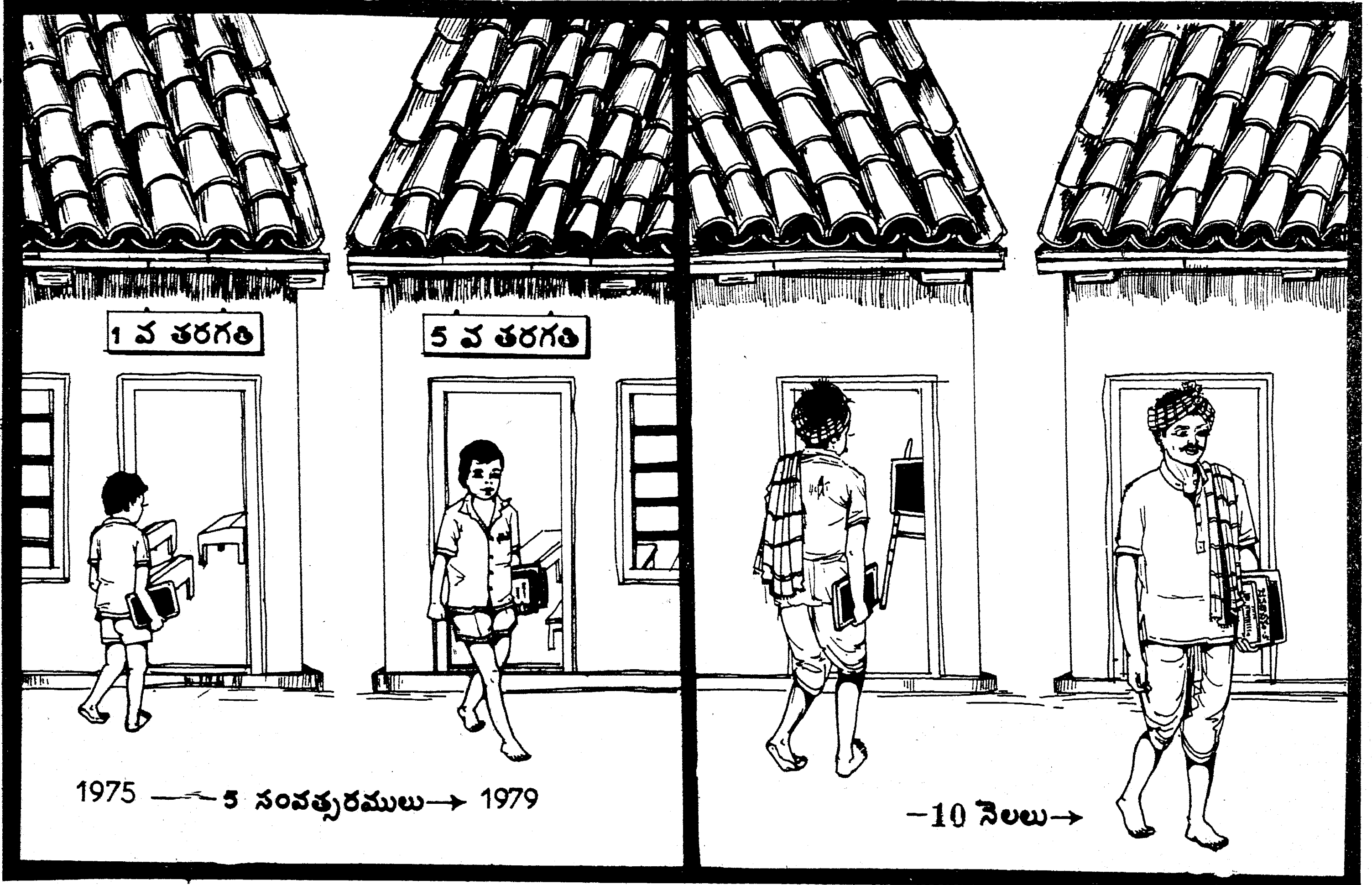
ఈ పాఠంలో 11 నుంచి 19 దాకా 21 నుంచి 29 దాకా సంఖ్యలు నేర్పాలి. దానికి ఈ కింది అంశాలు గమనించాలి.

11 అన్నప్పుడు 10ని బోర్డుపై రాసి సున్నను చెరిపేసి 1ని చేరిస్తే 11 అవుతుందని చెప్పాలి. అట్లాగే 19 అన్నప్పుడు ఒకటి పక్కన సున్న బదులు 9ని చేరిస్తే 19 అయిందని చెప్పాలి.

21 నుంచి 29 వరకు కూడా ఇదే పద్ధతిని అనుసరించవచ్చు.

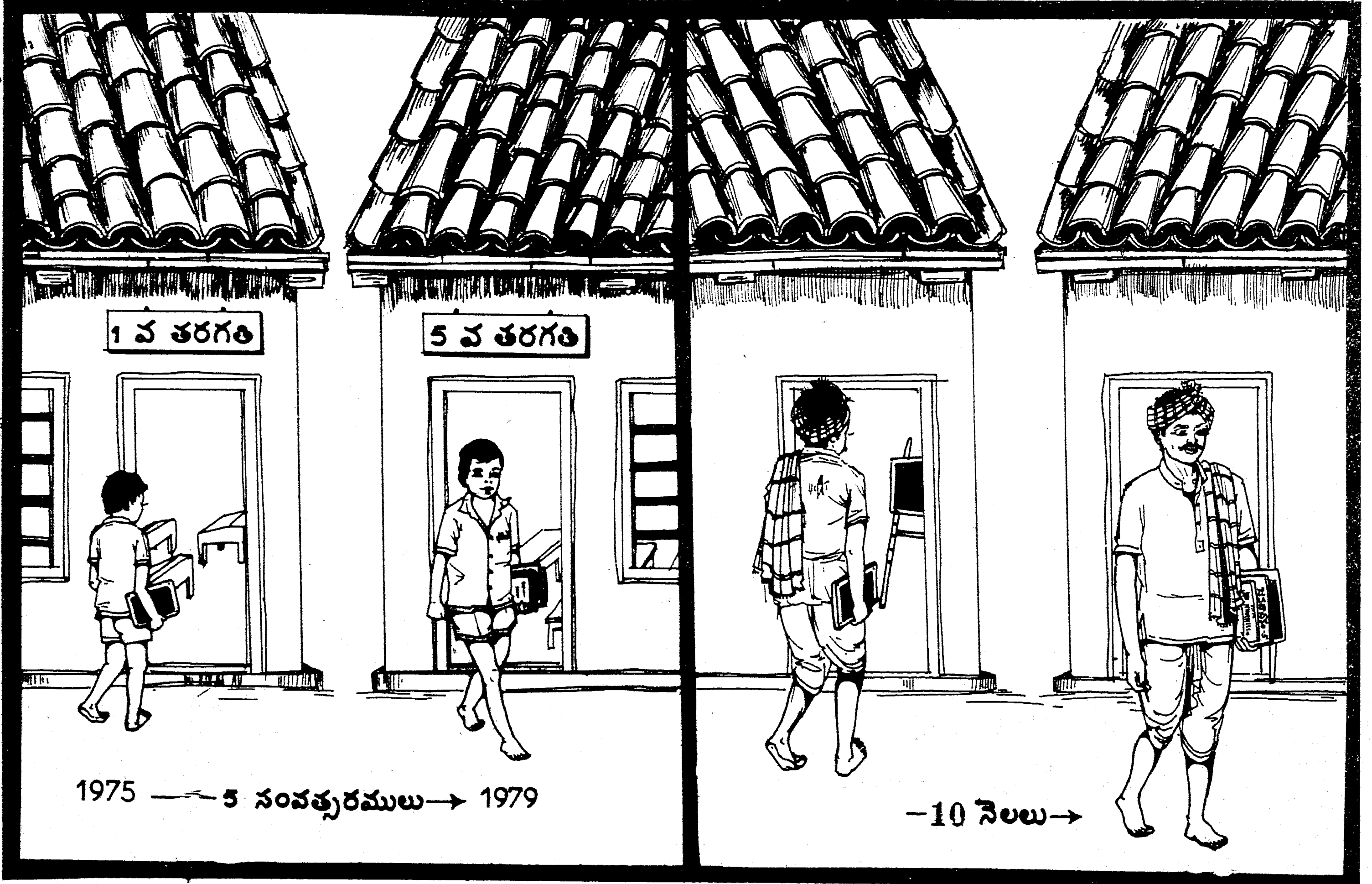
31 నుంచి 39 దాకా 41 నుంచి 49 దాకా ఇదేవిధంగా 91 నుంచి 100 దాక అన్ని సంఖ్యలనూ గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి. వదిలిన ఖాళీలను విద్యార్థులచేత పూర్తి చేయించాలి.

పాఠం 2

మనం చదవగలం

పాఠం 2

మనం చదవగలం

నేర్పేవారికి సూచనలు

ఈ పాఠంలో ఎనిమిది అక్షరాలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో సున్న (అనుస్వారం) ఒకటి. చివర సున్న వచ్చిన మాటలు మాత్రం ఇందులో నేర్పితే చాలు; సున్న చివర వచ్చినప్పుడు "మ్" గా పలికించాలి. సున్న తప్ప ఇందులోని అక్షరాలన్నీ తలకట్టుతో ఉన్నాయని గమనించాలి.

కొత్తగా మొదటిసారి వచ్చిన అక్షరాలుగాని గుణింతం (తలకట్టు, గుడి కొమ్ము, మొదలగునవి) గాని, ఒత్తులుగాని ఎర్ర రంగు పైపులో ఉంటాయి.

నేర్పేవారికి సూచనలు

ఈ పాఠంలో ఎనిమిది అక్షరాలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో సున్న (అనుస్వారం) ఒకటి. చివర సున్న వచ్చిన మాటలు మాత్రం ఇందులో నేర్పితే చాలు; సున్న చివర వచ్చినప్పుడు "మ్" గా పలికించాలి. సున్న తప్ప ఇందులోని అక్షరాలన్నీ తలకట్టుతో ఉన్నాయని గమనించాలి.

కొత్తగా మొదటిసారి వచ్చిన అక్షరాలుగాని గుణింతం (తలకట్టు, గుడి కొమ్ము, మొదలగునవి) గాని, ఒత్తులుగాని ఎర్ర రంగు సైపులో ఉంటాయి.

మనం చదవగలం

మ	న	చ	ద	వ	గ	ల	ం	✓ +

(1) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించటం వచ్చిన తరవాత ఈకింది మాటలు చదివించాలి. తరవాత చూడకుండా చెప్పి రాయించాలి.

మన	మదం	మన నగ
మగ	చలవ	మనం వదలం
నగ	దవనం	మనం మలచగలం
వల		మనం నమలగలం

మనం చదవగలం

మ	న	చ	ద	వ	గ	ల	ం	✓ +

(1) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించటం వచ్చిన తరవాత ఈకింది మాటలు చదివించాలి. తరవాత చూడకుండా చెప్పి రాయించాలి.

మన	మదం	మన నగ
మగ	చలవ	మనం వదలం
నగ	దవనం	మనం మలచగలం
వల		మనం నమలగలం

నేర్పేవారికి సూచన

'న' లో 'ˆ' (అడుగు మలుపు)ను చిన్నసున్నగా మారిస్తే 'వ' అవుతుంది.

'వ' కు 'ʾ' (కొమ్ము) చేరిస్తే 'మ'.

'చ' లో తలకట్టు ఒక అంచుకే కలుస్తుంది.

'ద' లో రెండు అంచులూ కలిసే చోట వస్తుంది.

'ద' అడుగు '‿' తీసేస్తే 'గ' అవుతుంది.

పై విధంగా పోలికలు తేడాలు అధ్యాపకుడు చూపిస్తూ వేరు వేరు అక్షరాల ఆకారాలు వయోజనులు గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

'న' లో '∽' (అడుగు మలుపు)ను చిన్నసున్నగా మారిస్తే 'వ' అవుతుంది.

'వ' కు '౨' (కొమ్ము) చేరిస్తే 'మ'.

'చ' లో తలకట్టు ఒక అంచుకే కలుస్తుంది.

'ద' లో రెండు అంచులూ కలిసే చోట వస్తుంది.

'ద' అడుగు 'ఒ' తీసేస్తే 'గ' అవుతుంది.

పై విధంగా పోలికలు తేడాలు అధ్యాపకుడు చూపిస్తూ వేరు వేరు అక్షరాల ఆకారాలు వయోజనులు గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య ఉన్న రూపంలో తేడాలను గమనించేట్టు చెయ్యాలి.

న	వ
వ	మ
చ	ద
గ	డ

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య ఉన్న రూపంలో తేడాలను గమనించేట్టు చెయ్యాలి.

న	వ
వ	మ
చ	ద
గ	డ

పాఠం 3

మనం రాయుగలం

పాఠం 3

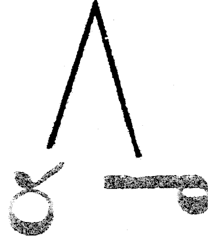
మనం రాయుగలం

నేర్పేవారికి సూచన

ఈ పాఠంలో తలకట్టుతో ఉన్న అక్షరాలతోపాటు దీర్ఘం కూడా వచ్చింది. ఇప్పటి నుంచి గుడి, కొమ్ము మొదలవుతాయి. ప్రతిసారీ దీర్ఘం, గుడి, కొమ్ము మొదలైన వాటితో వచ్చిన అక్షరాలను తలకట్టుతో ఉన్న అక్షరాలతో పోల్చి చూపించాలి. వాటి చోట్ల తలకట్టు పోయి ఇవి వచ్చాయని వాళ్ళకి అర్థం అయ్యేట్టు చెప్పాలి.

ఉ, ఊ ల మధ్య ఉన్న తేడా సున్న సైజులోనే అని, 'ం' కు తలకట్టు పెడితే 'ం' అవుతుందని నచ్చజెప్పాలి.

మనం రాయగలం

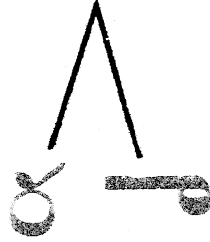

ర	య	+ ా

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

రామ	నయం	మలమల
దయ	రాగం	గలగల

మనం రాయగలం

ర	య	+ ా

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

రామ నయం మలమల

దయ రాగం గలగల

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య రూపంలోనూ ఉచ్చారణలోనూ ఉన్న పోలికలు, తేడాలు చూపిస్తూ గుర్తించి చదివేట్టు చెయ్యాలి, తర్వాత రాయించాలి.

ర	రా
మ	మా
న	నా
ఝ	ఝా
గ	గా
ల	లా
చ	చా
ద	దా
వ	వా

(3) ఈ కింది అక్షరాలమధ్య ఉన్న తేడాను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి,

మ	య
ం	ర

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య రూపంలోనూ ఉచ్చారణలోనూ ఉన్న పోలికలు, తేడాలు చూపిస్తూ గుర్తించి చదివేట్టు చెయ్యాలి, తర్వాత రాయించాలి.

ర	రా
మ	మా
న	నా
య	యా
గ	గా
ల	లా
చ	చా
ద	దా
వ	వా

(3) ఈ కింది అక్షరాలమధ్య ఉన్న తేడాను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి,

మ	య
ం	ర

(4) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించిన తరవాత ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ర — రా
రమ
రామ

మ — మా
మనం
మారాం

న — నా
నరం
నార
నాయన

య — యా
గాయం
రాయాలా?

గ — గా
గలగల
గాలం
గానం

చ — చా
చలవ
చాలా

ద — దా
దవనం
దానం

వ — వా
వనం
వాన
వరం
వారం

ల — లా
వల
రావాలా?

(4) పై అక్షరాలు బాగా గుర్తించిన తరవాత ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ర — రా

రమ

రామ

మ — మా

మనం

మానం

న — నా

నరం

నార

నాయన

య — యా

గాయం

రాయాలా?

గ — గా

గలగల

గాలం

గానం

చ — చా

చలవ

చాలా

ద — దా

దవనం

దానం

వ — వా

వనం

వాన

వరం

వారం

ల — లా

వల

రావాలా?

(౬) ఒక్కొక్కటి చేసి ఈకింది వాక్యాల్లో మాటలు కలిపి చదివించాలి.

మన ఏమి చదవ గలదా?

గాయం మానదా?

రాయగా రాయగా రాదా?

చదవగా చదవగా రాదా?

(5) ఒక్కొక్కరి చేత ఈకింది వాక్యాల్లో మాటలు కలిపి చదివించాలి.

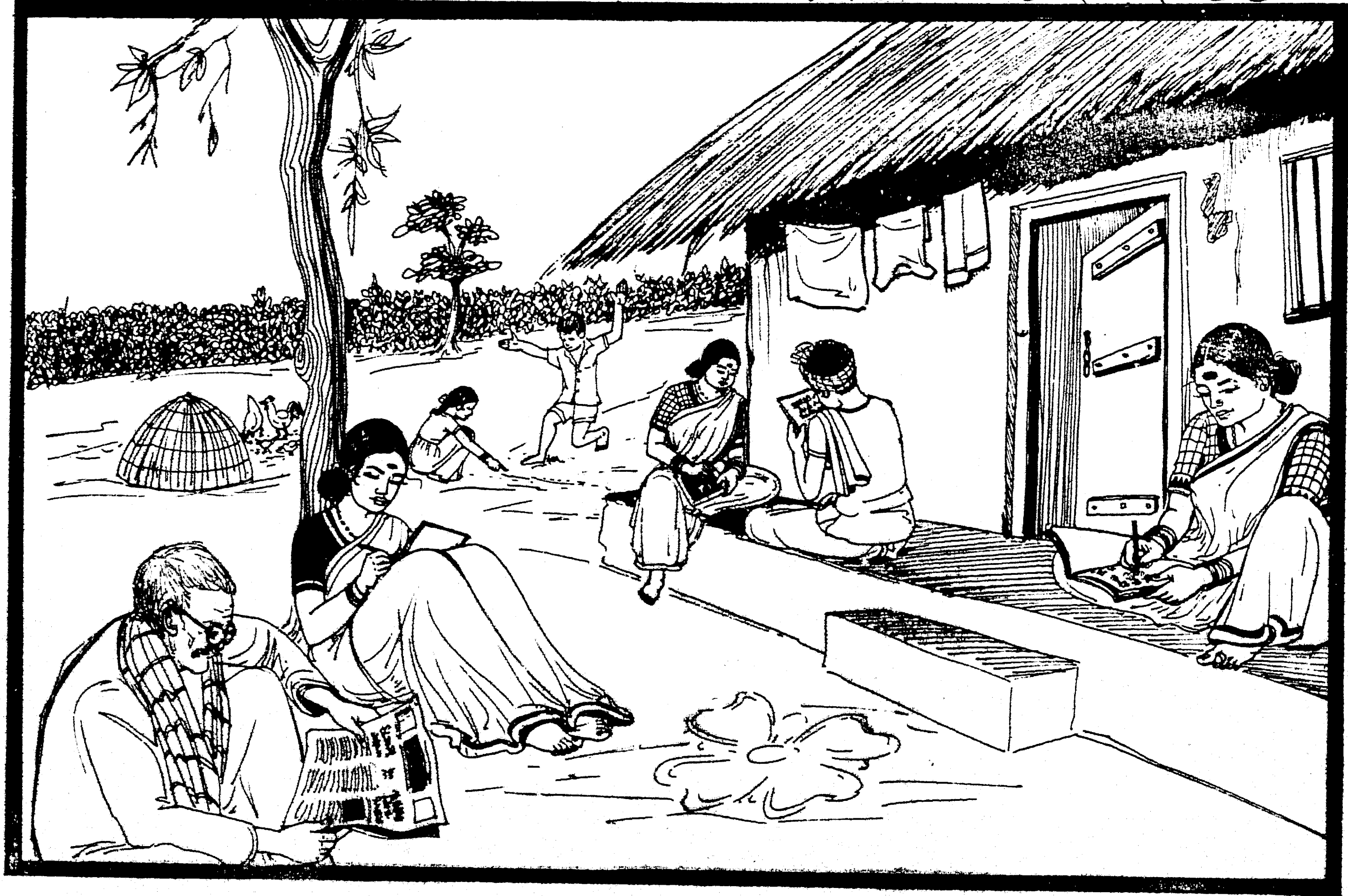
మన పాప చదవ గలదా?

గాయం మానదా?

రాయగా రాయగా రాదా?

చదవగా చదవగా రాదా?

పాఠం 4

అందరికీ చదవటం రాయటం రావాలి

పాఠం 4

అందరికీ చదవటం రాయటం రావాలి

నేర్పేవారికి సూచనలు

వెనకటి పాఠాల్లోలాగా కాకుండా ఈ పాఠంలో 'సున్న రెండు అక్షరాల మధ్యలో వచ్చింది. మధ్యలో వచ్చినప్పుడు 'సున్న' పలికేతీరు పక్క హల్లునుబట్టి ఉంటుంది. ఇక్కడ ంద తోపాటు ంట, ంచ, ంగ లను సరిగా గుర్తించి ఉచ్చరించటం నేర్పాలి. 'ట' కు ఎడమవైపు నెత్తి మీద తలకట్టు బదులు నిలువు '।' గీత వస్తుందని చెప్పాలి. మిగిలిన వాటితో పోల్చి 'య' కు తలకట్టు తీసివేస్తే 'ဃ' అవుతుందని చెప్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచనలు

వెనకటి పాఠాల్లోలాగా కాకుండా ఈ పాఠంలో 'సున్న రెండు అక్షరాల మధ్యలో వచ్చింది. మధ్యలో వచ్చినప్పుడు 'సున్న' పలికేతీరు పక్క హల్లునుబట్టి ఉంటుంది. ఇక్కడ ంద తోపాటు ంట, ంచ, ంగ లను సరిగా గుర్తించి ఉచ్చరించటం నేర్పాలి. 'ట' కు ఎడమవైపు నెత్తి మీద తలకట్టు బదులు నిలువు '।' గీత వస్తుందని చెప్పాలి. మిగిలిన వాటితో పోల్చి 'య' కు తలకట్టు తీసివేస్తే 'ఋ' అవుతుందని చెప్పాలి.

అందరికీ చదవటం రాయటం రావాలి

ర ి క్ ీ ల ీ

అ	ం ద	క	ట	ి +	ీ +

(1) ఈ కింది మాటల్లోని అక్షరాలను కలిపి చదివించి రాయించాలి.

వరి	వాలి
చలి	వాటం
వంద	అందం
వంట	అవయవం
చవట	రావటం

అందరికీ చదవటం రాయటం రావాలి

ర ి క ీ ల ి

అ	ంద	క	ట	ి +	ీ +

(1) ఈ కింది మాటల్లోని అక్షరాలను కలిపి చదివించి రాయించాలి.

వరి	వాలి
చలి	వాటం
వంద	అందం
వంట	అవయవం
చవట	రావటం

(2) పై వాక్యంలోనే కాక వెనకటి పాఠాల్లో వచ్చిన అక్షరాలతో కూర్చిన ఈ కింది మాటలను కలిపి చదివించి రాయించాలి.

ంగ

అంగ

అంగం

ంద

మంద

మందం

మంది

కంది

ంచ

మంచం

మంచి

దంచటం

వంచటం

ంట

మంట

గంట

(2) పై వాక్యంలోనే కాక వెనకటి పాఠాల్లో వచ్చిన అక్షరాలతో కూర్చిన ఈ కింది మాటలను కలిపి చదివించి రాయించాలి.

ంగ

అంగ

అంగం

ంద

మంద

మందం

మంది

కంది

ంచ

మంచం

మంచి

దంచటం

వంచటం

ంట

మంట

గంట

(3) ఈ కింది అక్షరాలమధ్య రూపంలోనూ, ఉచ్చారణలోనూ ఉన్న పోలికలు చూపిస్తూ గుర్తించి చదివేట్టు చెయ్యాలి. రాయించాలి

(ఈ పాఠంలో కొత్తగా నేర్చుకొనే అక్షరాలూ, గుణింతమూ ఎఱ్ఱ రంగులో ఉన్నాయి.)

ర	రా	రి	రీ
క	కా	కి	కీ
ద	దా	ది	దీ
చ	చా	చి	చీ
వ	వా	వి	వీ
ట	టా	టి	టీ
ల	లా	లి	లీ
య	యా	యి	యీ
మ	మా	మి	మీ
న	నా	ని	నీ
గ	గా	గి	గీ

వించి రాయించాలి.

(3) ఈ కింది అక్షరాలమధ్య రూపంలోనూ, ఉచ్చారణలోనూ ఉన్న పోలికలు చూపిస్తూ గుర్తించి చదివేట్టు చెయ్యాలి. రాయించాలి

(ఈ పాఠంలో కొత్తగా నేర్చుకొనే అక్షరాలూ, గుణింతమూ ఎర్ర రంగులో ఉన్నాయి.)

ర	రా	రి	రీ
క	కా	కి	కీ
ద	దా	ది	దీ
చ	చా	చి	చీ
వ	వా	వి	వీ
ట	టా	టి	టీ
ల	లా	లి	లీ
య	యా	యి	యీ
మ	మా	మి	మీ
న	నా	ని	నీ
గ	గా	గి	గీ

(4) ఈ కింది మాటలు పలికించాలి.

రి	—	రీ
వరి		మరీ
నారి		లారీ
ది	—	దీ
గది		దీవి
క	—	కా
కలం		కాలం
రకం		కారం
కల		కాయ
కి	—	కీ
వాకిలి		కీలకం
కాకి		కిటికీ

చి	—	చీ
చిలక		చీమ
చివర		చీదర
మంచి		చీర
వి	—	వీ
విమల		వీరా
ట	—	టా
మాట		టాటా
టి	—	టీ
కిటికీ		టీకా

లి	—	లీ
లాలి		లీల
యి	—	యీ
రాయి		—
మి	—	మీ
మిరియం		మీద
వామి		మీవి
ని	—	నీ
నిలవ		నీరా
నింద		నీలి
గి	—	గీ
గిలక		గీర

(4) ఈ కింది మాటలు పలికించాలి.

రి — రీ
వరి మరీ
నారి లారీ

ది — దీ
గది దీవి

క — కా
కలం కాలం
రకం కారం
కల కాయ

కి — కీ
వాకిలి కీలకం
కాకి కిటికీ

చి — చీ
చిలక చీమ
చివర చీదర
మంచి చీర

వి — వీ
విమల వీరా

ట — టా
మాట టాటా

టి — టీ
కిటికీ టీకా

లి — లీ
లాలి లీల

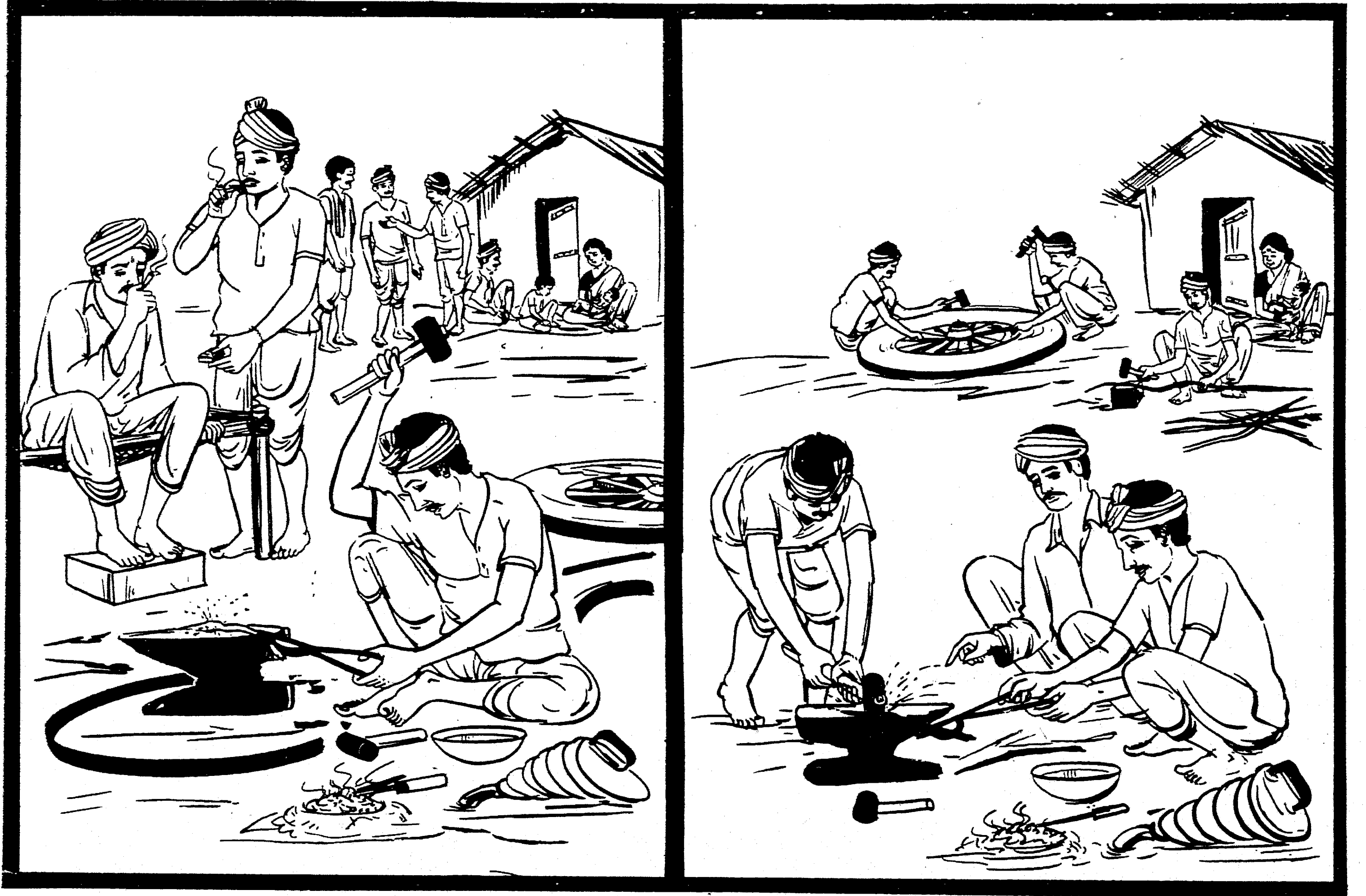
యి — యీ
రాయి —

మి — మీ
మిరియం మీద
వామి మీవి

ని — నీ
నిలవ నీరా
నింద నీలి

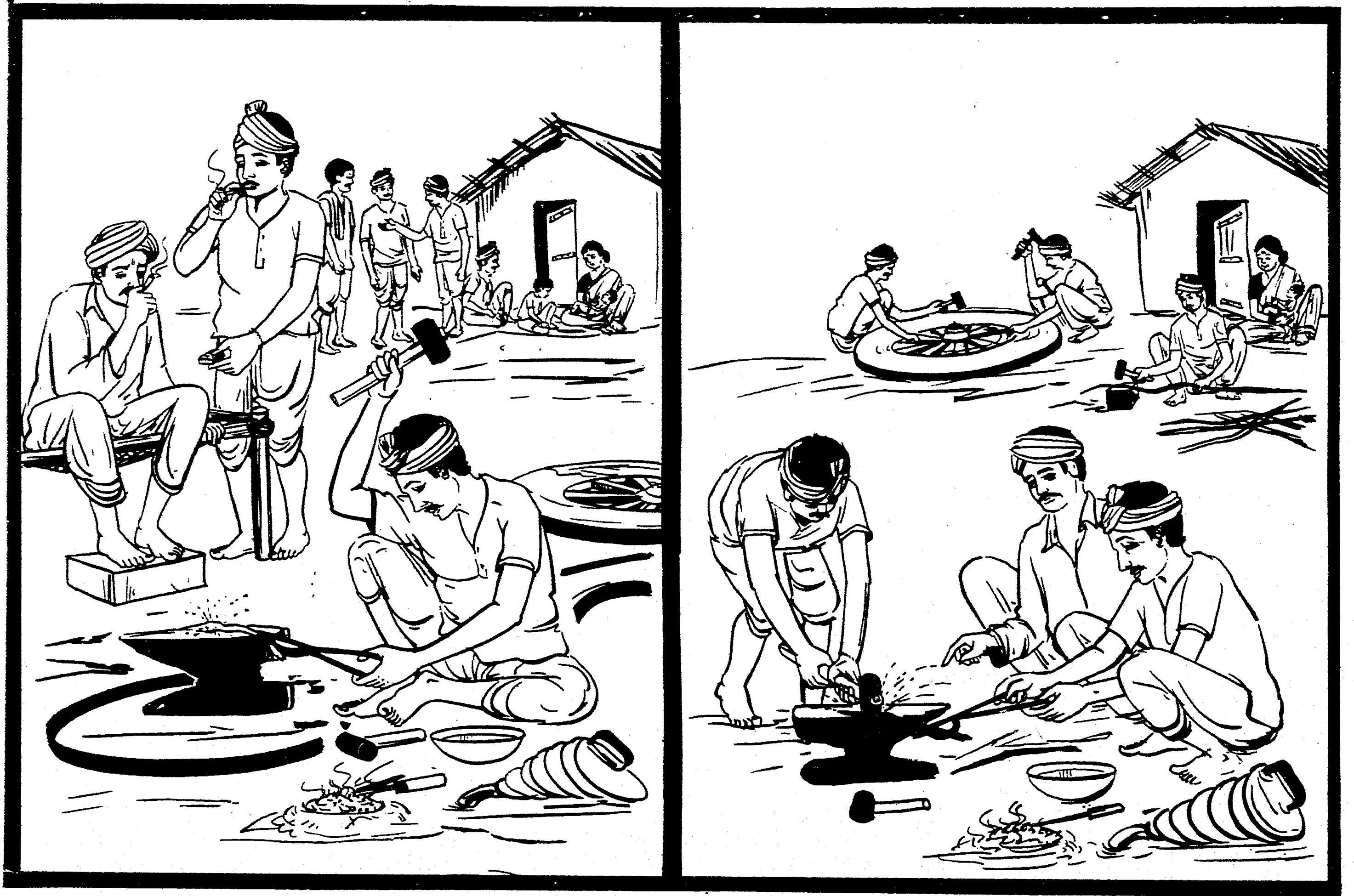
గి — గీ
గిలక గీర

పాఠం 5

జనం పెరిగితే తిండి తరుగు తుంది

పాఠం 5

జనం పెరిగితే తిండి తరుగు తుంది

జనం పెరిగితే తిండి తరుగు తుంది

ప ె   త ే   త ి   డ ి   ర ు గ ు   త ు

జ	ప	త	డ	ె +	ే +	+ ు

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి, చెప్పి రాయించాలి.

నడి	గుంజ
తేది	పెరుగు
నది	తిరుగు
గింజ	దినం

జనం పెరిగితే తిండి తరుగు తుంది

ప ె త ే త ి డ ి ర ు గ ు త ు

జ	ప	త	డ	ె +	ే +	+ ు

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి, చెప్పి రాయించాలి.

నడి — గుంజ

తేది — పెరుగు

నది — తిరుగు

గింజ — దినం

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య తేడాను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

వ	ప	న
ద	డ	గ

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి, రాయించాలి.

జరీ	కాడి
జయం	గడి
గజం	దడి
పెదవి	వడి
తేట	వాడి
తేలిక	నడి
మతి	నాడి
గతి	మడి
రీతి	మామిడి
నీతి	తాటి

(2) ఈ కింది అక్షరాల మధ్య తేడాను గుర్తించేట్లు చెయ్యాలి.

వ	ప	న
ద	డ	గ

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి, రాయించాలి.

జరీ	కాడి
జయం	గడి
గజం	దడి
పెదవి	వడి
తేట	వాడి
తేలిక	నడి
మతి	నాడి
గతి	మడి
రీతి	మామిడి
నీతి	తాటి

(4). ఈ కింది గుణింతంలో కొత్తగా వచ్చిన అక్షరాలు. గుణింతపు గుర్తులు ఎర్రరంగులో ఉన్నాయి. వాటిని సరిగా గుర్తించి పలికేట్టు చెయ్యాలి.

క	కా	కి	కీ	కు	కె	కే
గ	గా	గి	గీ	గు	గె	గే
చ	చా	చి	చీ	చు	చె	చే
జ	జా	జి	జీ	జు	జె	జే
ట	టా	టి	టీ	టు	టె	టే
డ	డా	డి	డీ	డు	డె	డే
త	తా	తి	తీ	తు	తె	తే
ద	దా	ది	దీ	దు	దె	దే
న	నా	ని	నీ	ను	నె	నే
ప	పా	పి	పీ	పు	పె	పే

(4). ఈ కింది గుణింతంలో కొత్తగా వచ్చిన అక్షరాలు. గుణింతపు గుర్తులు ఎర్రరంగులో ఉన్నాయి. **వాటిని** సరిగా గుర్తించి పలికేట్టు చెయ్యాలి.

క	కా	కి	కీ	కు	కె	కే
గ	గా	గి	గీ	గు	గె	గే
చ	చా	చి	చీ	చు	చె	చే
జ	జా	జి	జీ	జు	జె	జే
ట	టా	టి	టీ	టు	టె	టే
డ	డా	డి	డీ	డు	డె	డే
త	తా	తి	తీ	తు	తె	తే
ద	దా	ది	దీ	దు	దె	దే
న	నా	ని	నీ	ను	నె	నే
ప	పా	పి	పీ	పు	పె	పే

మ	మా	మి	మీ	ము	మె	మే
య	యా	యి	యీ	యు	యె	యే
ర	రా	రి	రీ	రు	రె	రే
ల	లా	లి	లీ	లు	లె	లే
వ	వా	వి	వీ	వు	వె	వే

మ	మా	మి	మీ	ము	మె	మే
య	యా	యి	యీ	యు	యె	యే
ర	రా	రి	రీ	రు	రె	రే
ల	లా	లి	లీ	లు	లె	లే
వ	వా	వి	వీ	వు	వె	వే

(5) కొత్త గుణింతంతో వచ్చిన కింది మాటలు చదివించాలి రాయించాలి.

✓

పగ
పని
పంది
పలక
పరక
పగలు
తల
తరం
కంత
చింత
గడప
పడగ
పడవ
పడక
పగడం
పలకడం
గడగడ

ా

జాలి
జాము
జాజి
జాతర
పాట
పార
పాదం
తాటకి

ి

జిగురు
పిరికి
మడి

ీ

జీతం
జీవితం
తీగ

ు

కుడి
కుండ
కుంట
చాకు
కుడితి
కుంచం
కుంపటి
గురువు
గుసపం
మెరుగు
అరుగు
చురుకు
గాజు
చాటు
కాటు
పాటు
వాడుక
కడుపు
ముడుపు
తుంగ
వంతు
అంతు
మెంతులు
తుంటరి
దుంప
నులక
నునుపు
కానుపు
పులి
పురుడు
పుంత
ముడి
ముందు
పాము
వాము
జాము
వేము
ముడత
మునుపు
రుచి

(5) కొత్త గుణింతంతో వచ్చిన కింది మాటలు చదివించాలి రాయించాలి.

✓

పగ
పని
పంది
పలక
పరక
పగలు
తల
తరం
కంత
చింత
గడప
పడగ
పడవ
పడక
పగడం
పలకడం
గడగడ

ా

జాలి
జాము
జాజి
జాతర
పాట
పార
పాదం
తాటకి

ి

జిగురు
పిరికి
మడి

ీ

జీతం
జీవితం
తీగ

ు

కుడి
కుండ
కుంట
చాకు
కుడితి
కుంచం
కుంపటి
గురువు
గుసపం
మెరుగు
అరుగు
చురుకు
గాజు
చాటు
కాటు
పాటు
వాడుక
కడుపు
ముడుపు
తుంగ
వంతు
అంతు
మెంతులు
తుంటరి
దుంప
నులక
నునుపు
కానుపు
పులి
పురుడు
పుంత
ముడి
ముందు
పాము
వాము
జాము
వేము
ముడత
మునుపు
రుచి

మీరు

తీరు

చారు

వీరు

వెలుగు

తెలుగు

దేవుడు

పావురం

మరువం

ె

కెంపు

లంకె

గెల

గెలుపు

చెడు

చెవి

జెలగ

టెంకాయ

నెల

పెంట

మెడ

మెంతి

గారె

వెలితి

ే

కేక

చేట

చేత

చేద

చేప

డేగ

తేడా

నేల

పేట

మేక

మేత

లేత

వేడి

వేప

మీరు
తీరు
చారు
వీరు
వెలుగు
తెలుగు
దేవుడు
పావురం
మరువం

ె

కెంపు
లంకె
గెల
గెలుపు
చెడు
చెవి
జెలగ
టెంకాయ
నెల
పెంట
మెడ
మెంతి
గారె
వెలితి

ే

కేక
చేట
చేత
చేద
చేప
డేగ
తేడా
నేల
పేట
మేక
మేత
లేత
వేడి
వేప

(5) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

మనం ముందుకు రావాలి.

ముందు దారి మనదారి.

మనమందరం కలవాలి.

నారుకు నీరు అందాలి.

కరువును తరమాలి.

లేవండి లేవండి చదువుదాం.

నడవండి నడవండి ముందుకే నడవండి.

నీ అడుగు జాతికి ముందడుగు.

మనం తెలుగే చదవాలి.

మనం తెలుగే రాయాలి.

మననాడు తెలుగునాడు.

(5) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

మనం ముందుకు రావాలి.

ముందు దారి మనదారి.

మనమందరం కలవాలి.

నారుకు నీరు అందాలి.

కరువును తరమాలి.

లేవండి లేవండి చదువుదాం.

నడవండి నడవండి ముందుకే నడవండి.

నీ అడుగు జాతికి ముందడుగు.

మనం తెలుగే చదవాలి.

మనం తెలుగే రాయాలి.

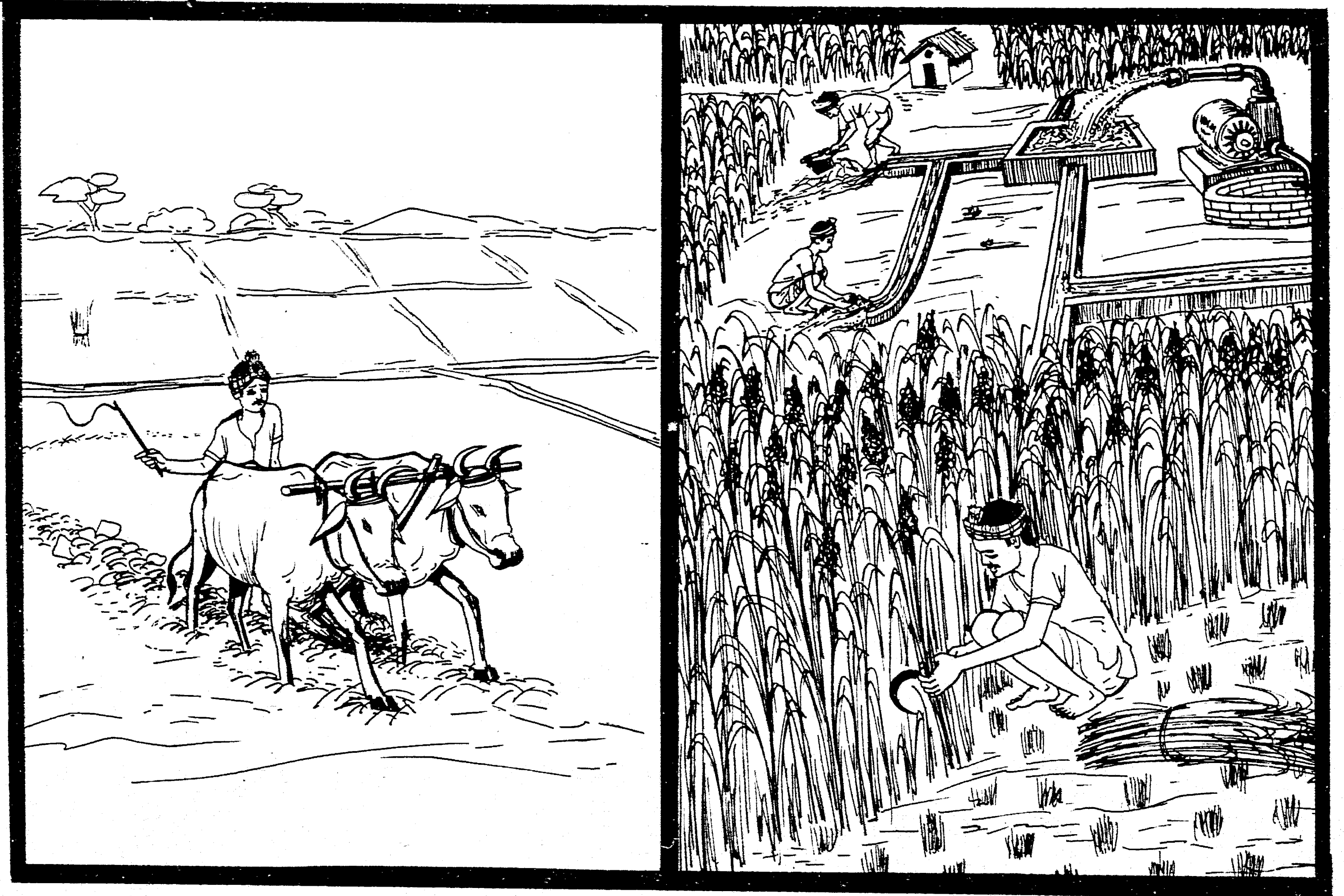
మననాడు తెలుగునాడు.

పాఠం 6

అండ ఉంటే కొండ దాటగలం

పాఠం 6

అండ ఉంటే కొండ దాటగలం

నేర్పేవారికి సూచనలు

హల్లుతో కలిసిన ఒకారం (ొ) మూడు రకాలుగా వస్తుంటుంది.

(1) మామూలుగా ె ను తోసేసి వచ్చే ొ అనే గుర్తు ఒకరకం.

(2) 'య, మ' హల్లులతో ె బదులు ొ వచ్చి, కొమ్ముకు ు చేరుతుంది, ొు, ఉదా:– మొ, యొ

(3) స, ప, ష అనే హల్లుల్లో ె పోయి కుడి అంచు పొడుగై ొ వస్తుంది, (స-సొ, ప-పొ, ష-షొ). ఈ పాఠంలో స, ష లు రాలేదు కాబట్టి ప-పొ లను గురించి మాత్రమే చెప్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచనలు

హల్లుతో కలిసిన ఒకారం (ొ) మూడు రకాలుగా వస్తుంటుంది.

(1) మామూలుగా ె ను తోసేసి వచ్చే ొ అనే గుర్తు ఒకరకం.

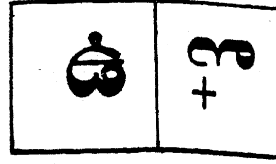
(2) 'య, మ' హల్లులతో ె బదులు ొ వచ్చి, కొమ్ముకు ు చేరుతుంది, ొు , ఉదా:– మొ, యొ

(3) స, ప, ష అనే హల్లుల్లో ె పోయి కుడి అంచు పొడుగై ొ వస్తుంది, (స-సొ, ప-పొ, ష-షొ). ఈ పాఠంలో స, ష లు రాలేదు కాబట్టి ప-పొ లను గురించి మాత్రమే చెప్పాలి.

అండ ఉంటే కొండ దాటగలం

కొ

క ొ

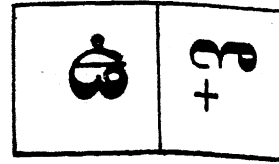

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

అల	కొంగ	అంటడం
గడ	గండం	దాగటం
ఉండ	దాటడం	గడగడ

అండ ఉంటే కొండ దాటగలం

కొ = క + ొ

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

అల	కొంగ	అంటడం
గడ	గండం	దాగటం
ఉండ	దాటడం	గడగడ

(2) ఈ కింది అక్షరాల జంటల్లో ఉన్న పోలికల్ని తేడాలను చూపిస్తూ చదివించాలి.

✓	ో	✓	ో	✓	ో
క	కో	ట	టో	ప	పో
గ	గో	డ	డో	మ	మో
చ	చో	త	తో	య	యో
జ	జో	ద	దో	ర	రో
		న	నో	ల	లో

(2) ఈ కింది అక్షరాల జంటల్లో ఉన్న పోలికల్ని తేడాలను చూపిస్తూ చదివించాలి.

✓+	+ో	✓+	+ో	✓+	+ో
క	కో	ట	టో	ప	పో
గ	గో	డ	డో	వ	వో
చ	చో	త	తో	య	యో
జ	జో	ద	దో	ర	రో
		న	నో	ల	లో

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

కొరత	పొర	దొండ
కొలత	పొలం	గొంగడి
మొన	పొగరు	గొడుగు
మొల	లొడలొడ	గొంతు
మొదలు	లొంగటం	జొరపడు
మొలక	తొడ	పొరపాటు
చొంగ	తొండ	పొడవు
రొంపి	తొందర	పొడుగు
పొగ	దొంగ	డొంక

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

కొరత	పొర	దొండ
కొలత	పొలం	గొంగడి
మొన	పొగరు	గొడుగు
మొల	లొడలొడ	గొంతు
మొదలు	లొంగటం	జొరపడు
మొలక	తొడ	పొరపాటు
చొంగ	తొండ	పొడవు
రొంపి	తొందర	పొడుగు
పొగ	దొంగ	డొంక

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

తెలుగువారికి ఉగాది మొదటి పండగ.

నేటి మొలక రేపటి పంట.

మంచి పనికి మించింది లేదు.

ఓ రవ గలవాడు గెలవగలడు.

జడుపు వదిలి జగం గెలువు.

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

తెలుగువారికి ఉగాది మొదటి పండగ.

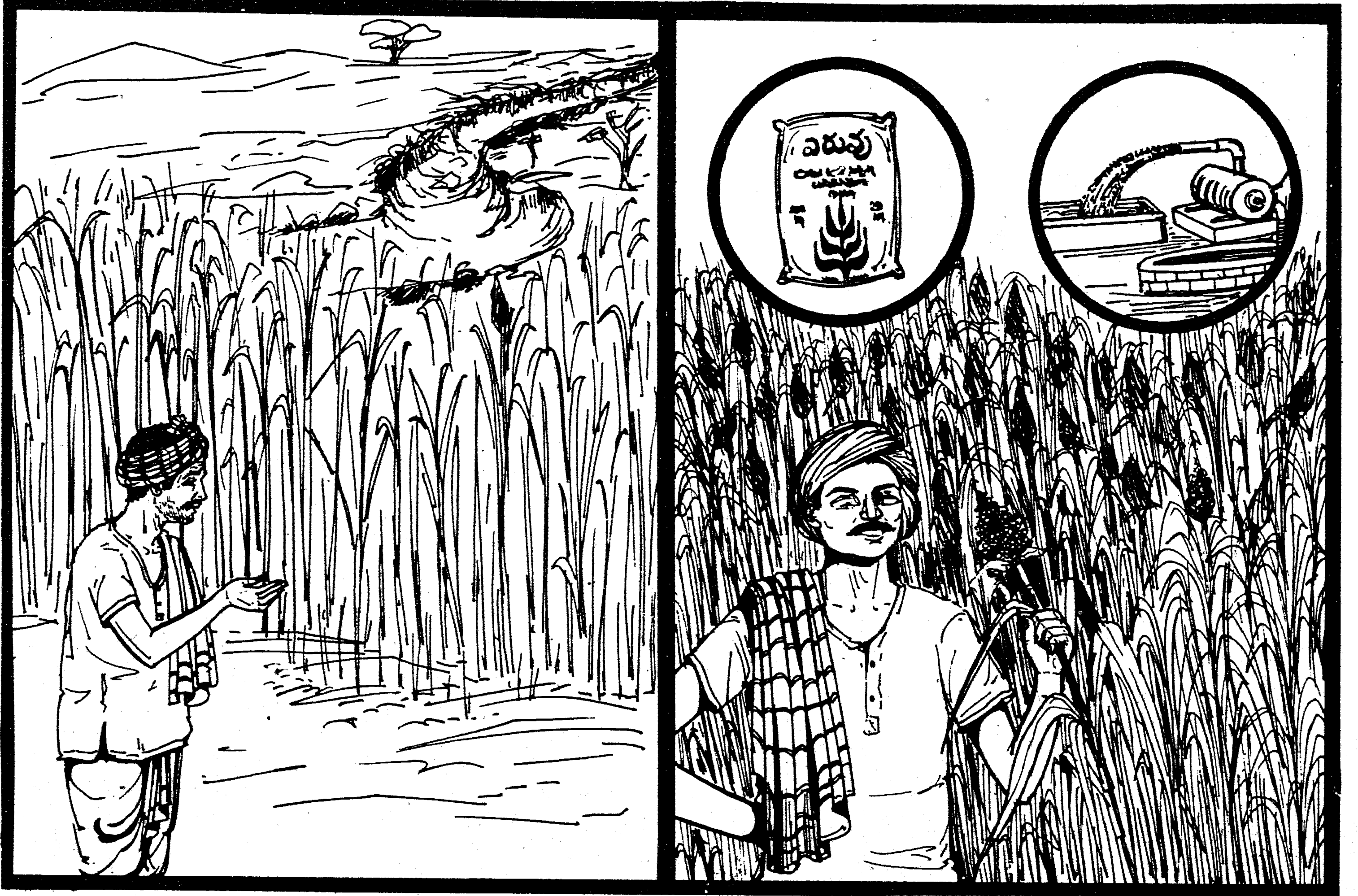
నేటి మొలక రేపటి పంట.

మంచి పనికి మించింది లేదు.

ఓ రవ గలవాడు గెలవగలడు.

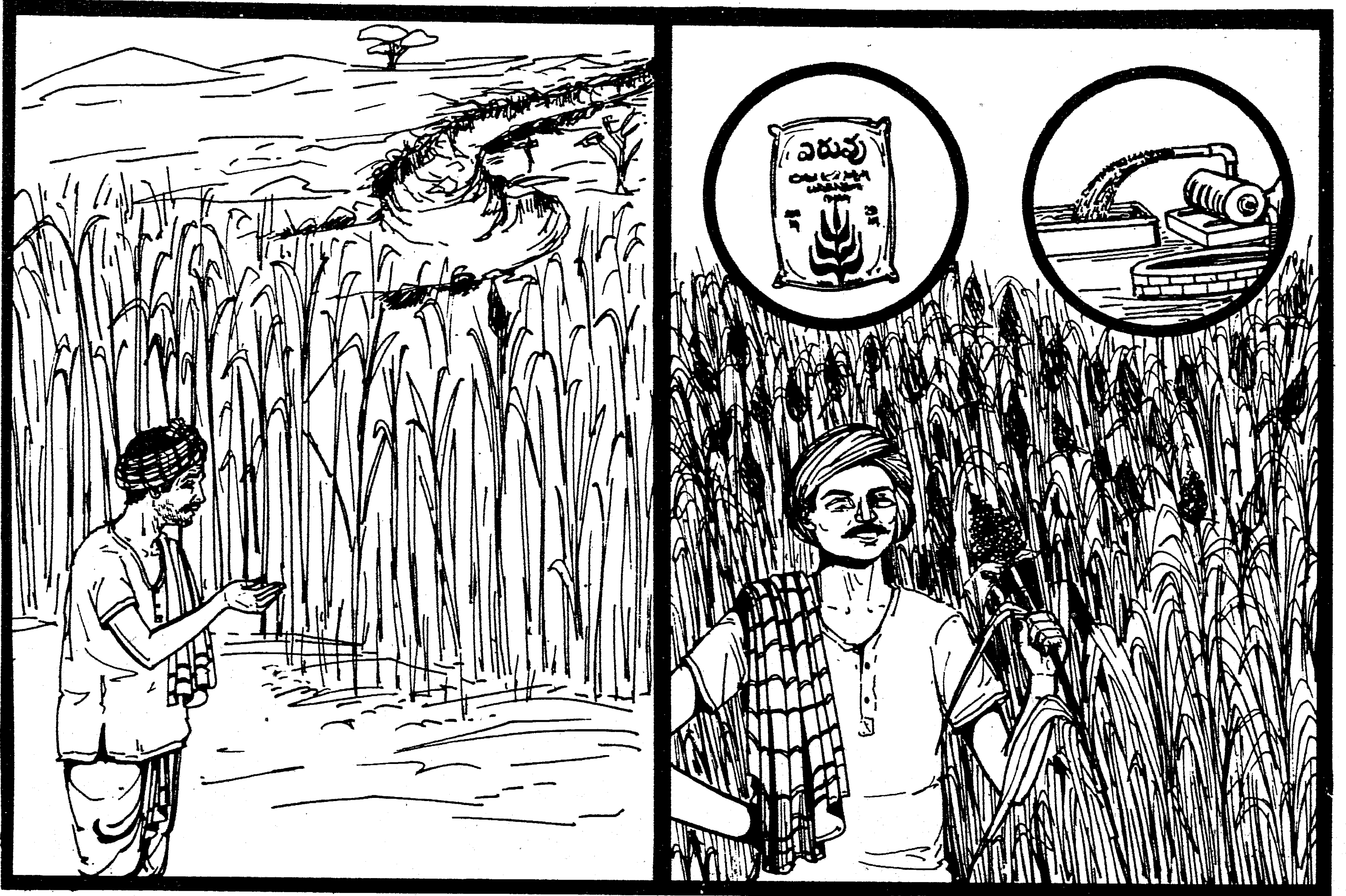
జడుపు వదిలి జగం గెలువు.

పాఠం 7

ఎరువు లేని చేను నీళ్లులేని ఏరు

పాఠం 7

ఎరువు లేని చేను నీళ్లులేని ఏరు

నేర్పేవారికి సూచన

జానపదుల్లో చాలమందికి ళ/ళ్ళ స్పష్టంగా పలకడం కష్టం. దాని ఉచ్చారణను గురించి నేర్పేవారు అట్టే పట్టించుకోకపోవడం మంచిది.

కొందరు “ళ్ళ” అనీ, మరికొందరు “ళ్ల” అనీ రాస్తారు. ఉచ్చారణ రెండిటికీ ఒక టే. “్ళ” ఒత్తు మరెక్కడా రాదు కాబట్టి “్ల” ఒత్తు నేర్పటం మంచిది.

నేర్పేవారికి సూచన

జానపదుల్లో చాలమందికి ళ/ళ్ళ స్పష్టంగా పలకడం కష్టం. దాని ఉచ్చారణను గురించి నేర్పేవారు అట్టే పట్టించుకోకపోవడం మంచిది.

కొందరు "ళ్ళ" అనీ, మరికొందరు "ళ్ల" అనీ రాస్తారు. ఉచ్చారణ రెండిటికీ ఒక టే. "ళ" ఒత్తు మరెక్కడా రాదు కాబట్టి "ల" ఒత్తు నేర్పటం మంచిది.

ఎరువు లేని చేను నీళ్ళు లేని ఏరు

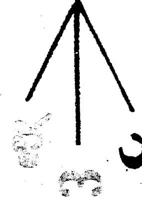

ఎ	ఏ	ళ	+ ్ళ

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఎరువు	లేళ్ళు	ఎండ	ఎనిమిది
లేను	ఏళ్ళు	ఎకరం	ఏడు
లేవు	కోళ్ళు	ఎడమ	ఏకు
లేరు	పళ్ళు	ఎదురు	ఏనుగు
చేరు	ఎంత	ఎరుపు	ఏతం

ఎరువు లేని చేను నీళ్ళులేని ఏరు

ఎ	ఏ	ళ	+ ్ల

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఎరువు	లేళ్లు	ఎండ	ఎనిమిది
లేను	ఏళ్లు	ఎకరం	ఏడు
లేవు	కోళ్లు	ఎడమ	ఏకు
లేరు	పళ్లు	ఎదురు	ఏనుగు
చేరు	ఎంత	ఎరుపు	ఏతం

(2) ఈ కింది గుణింతంలో ప్రతి అక్షరాన్నీ వీలైనంత స్పష్టంగా పలికించాలి.

ళ ళా ళి ళీ ళు ళె ళే

ళ్ళ ళ్ళా ళ్ళి ళ్ళీ ళ్ళు ళ్ళె ళ్ళే

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ళ — ళ్ళ

కళ కళ్ళం

ళా — ళ్ళా

కళాయి పెళ్ళాం

ళి — ళ్ళి

గొంగళి పెళ్ళి

ళీ — ళ్ళీ

పాళీ మళ్ళీ

ళు — ళ్ళు

తళుకు కళ్ళు

ళె — ళ్ళే

కళ్ళె గొళ్ళేలు

గొళ్ళెం పళ్ళేలు

(2) ఈ కింది గుణింతంలో ప్రతి అక్షరాన్నీ వీలైనంత స్పష్టంగా పలికించాలి.

ళ ళా ళి ళీ ళు ళె ళే

ళ్ళ ళ్ళా ళ్ళి ళ్ళీ ళ్ళు ళ్ళె ళ్ళే

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ళ — ళ్ళ

కళ కళ్ళం

ళా — ళ్ళా

కళాయి పెళ్ళాం

ళి — ళ్ళి

గొంగళి పెళ్ళి

ళీ — ళ్ళీ

పాళీ మళ్ళీ

ళు — ళ్ళు

తళుకు కళ్ళు

ళ్ళె — ళ్ళే

కళ్ళె గొళ్ళేలు

గొళ్ళెం పళ్ళేలు

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఎంతపనికి అంత విలువ.

ఏతంపాటకు ఎదురులేదు.

ఏడాదికి ఏడాదికి మనం ఎదగాలి.

పెరగటం అంటే ఏళ్ళు రావటం కాదు.

అందరికీ చేతినిండా పని ఉండాలి.

అందరికీ కడుపు నిండా తిండి ఉండాలి.

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఎంతపనికి అంత విలువ.

ఏతంపాటకు ఎదురులేదు.

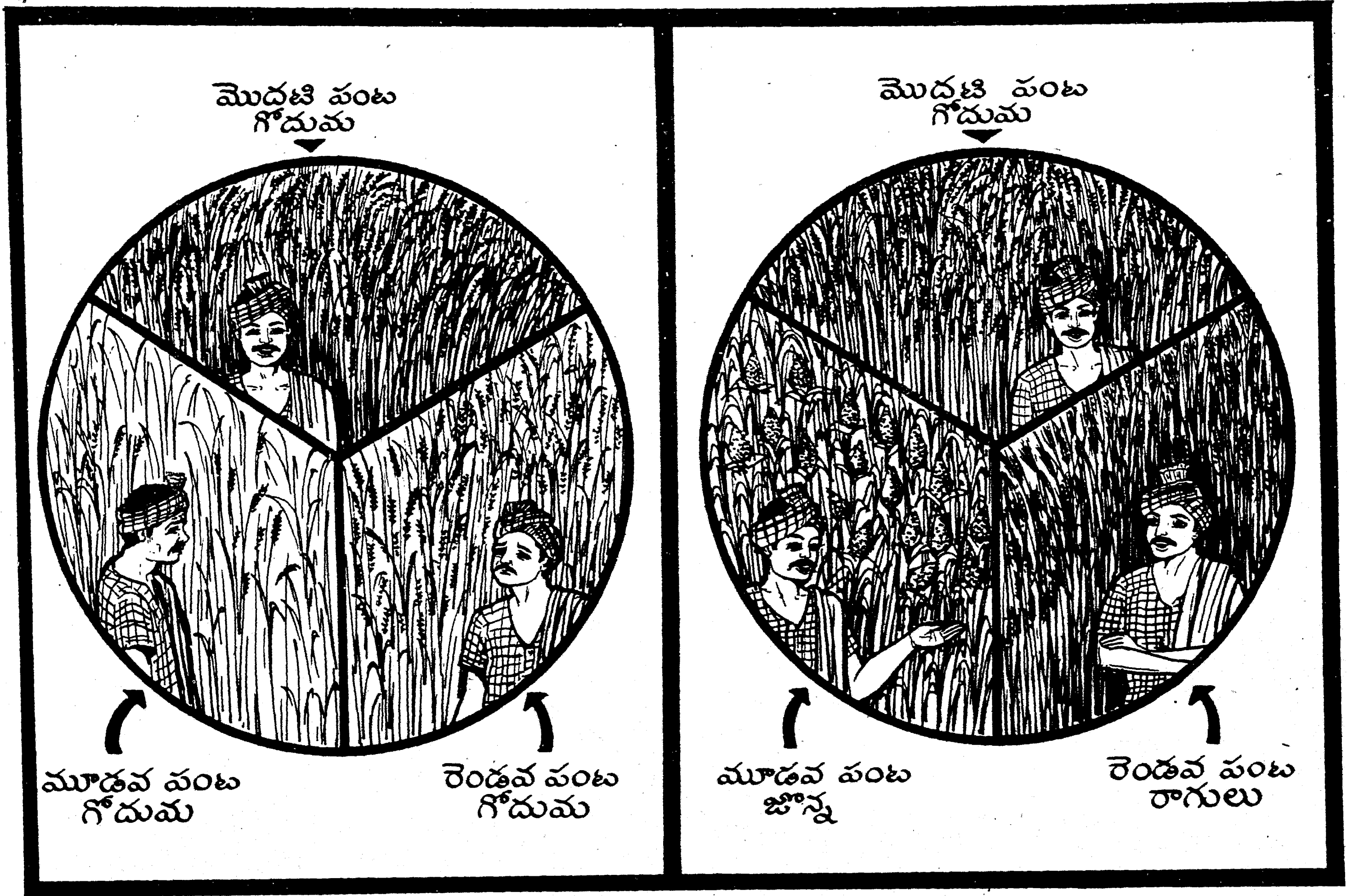
ఏడాదికి ఏడాదికి మనం ఎదగాలి.

పెరగటం అంటే ఏళ్ళు రావటం కాదు.

అందరికీ చేతినిండా పని ఉండాలి.

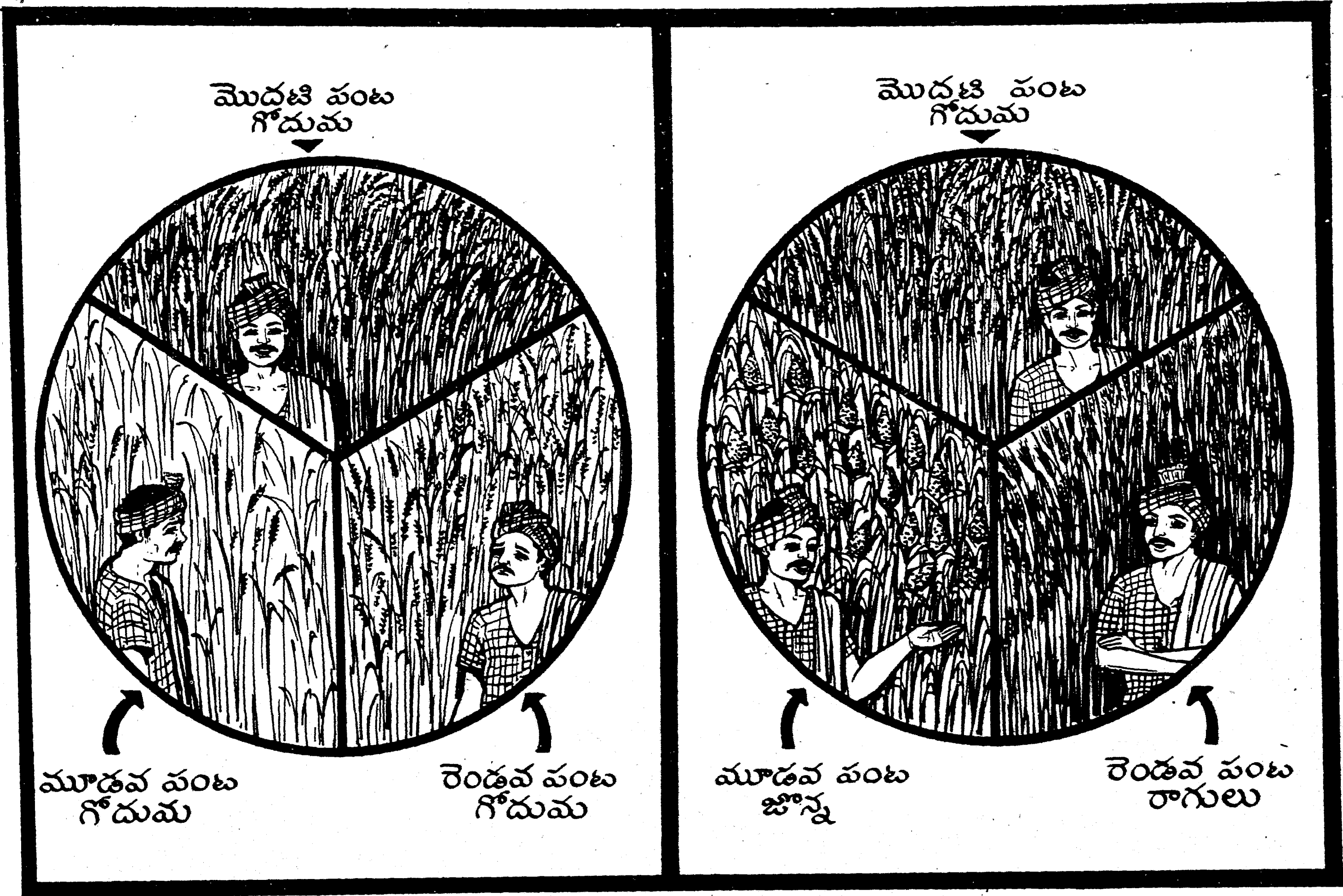
అందరికీ కడుపు నిండా తిండి ఉండాలి.

పాఠం 8

వేసినపంట వెయ్యకు ఆపొలం పాడు చెయ్యకు

పాఠం 8

వేసినపంట వెయ్యకు ఆపొలం పాడు చెయ్యకు

వేసవి పంట వెయ్యకు పొలం పాడు చెయ్యకు

స ి   య్య

ఆ	స	+ ి

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఆట	పంచె	వేపాకు
ఆకు	పండు	వెయ్యటం
ఆపటం	వేలం	చెయ్యటం
పసి	వేట	కులం

వే[illegible]నపంటు వెయ్యకు [illegible] పొలం పాడు చెయ్యకు

[illegible]ి   య్య

ఆ	స	+ ్య

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఆట	పంచె	వేపాకు
ఆకు	పండు	వెయ్యటం
ఆపటం	వేలం	చెయ్యటం
పసి	వేట	కులం

(2) ఈ కింది మాటలు చెప్పి రాయించాలి.

ఆకలి	ఆదివారం	రొయ్య
ఆచారం	ఆముదం	కొయ్య
ఆమె	ఆగటం	కొయ్యటం
ఆరు	కసి	దయ్యం
ఆవాలు	సిగ	వియ్యం
ఆవు	ముసిముసి	కయ్యం

(3) ఈ కింది గుణింతంలో ప్రతి అక్షరాన్నీ గుర్తించేట్టు చేసి పలికించాలి.

స సా సి సీ సు సె సే సొ

(2) ఈ కింది మాటలు చెప్పి రాయించాలి.

ఆకలి	ఆదివారం	రొయ్య
ఆచారం	ఆముదం	కొయ్య
ఆమె	ఆగటం	కొయ్యటం
ఆరు	కసి	దయ్యం
ఆవాలు	సిగ	వియ్యం
ఆవు	ముసిముసి	కయ్యం

(3) ఈ కింది గుణింతంలో ప్రతి అక్షరాన్నీ గుర్తించేట్టు చేసి పలికించాలి.

స సా సి సీ సు సె సే సొ

(4) పై గుణింతం వచ్చిన తరవాత ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

✓ +

సంగతి

సంచి

సంచారం

సంత

సంతు

సందు

సందడి

మీసం

వస

గుసగుస

ా +

సాగు

సాకు

సాంతం

సాదా

సాన

సారె

సాలె

ి +

సిరా

సిరి

ీ +

సీత

సీమ

సీసా

సీమంతం

✓ + ు

కుసుమ

సుతారం

పసుపు

పులుసు

సులువు

ె +

సెలవు

ే +

కాసేపు

ొ +

సొంతం

సొగసు

సొన

(4) పై గుణింతం వచ్చిన తరవాత ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

\+

సంగతి

సంచి

సంచారం

సంత

సంతు

సందు

సందడి

మీసం

వస

గుసగుస

\+ా

సాగు

సాకు

సాంతం

సాదా

సాన

సారె

సాలె

\+ి

సిరా

సిరి

\+ీ

సీత

సీమ

సీసా

సీమంతం

\+ు

కుసుమ

సుతారం

పసుపు

పులుసు

సులువు

\+ె

సెలవు

\+ే

కాసేపు

\+ొ

సొంతం

సొగసు

సొన

(5) ఈ కింది మాటల్లో గుణింతంతో వచ్చే 'య' ఒత్తు (+్య) ను సరిగా పలికించాలి.

య్య య్యా య్యి య్యే

య్య : కయ్యం

య్యా : ఉయ్యాల

య్యి : గొయ్యి

య్యే : అయ్యేపని

(6) వేరే హల్లులతో కలిసి వచ్చే 'య' వత్తు (+్య) ఈ కింది మాటల్లో కనిపిస్తుంది. ప్రతి అక్షరాన్నీ గుర్తించి సరిగా పలికేట్టు చెయ్యాలి.

క్య : వాక్యం

జ్య : రాజ్యం

ట్య : నాట్యం

డ్య : జాడ్యం

త్య : సత్యం

ద్య : పద్యం

న్య : మాన్యం

న్యాయం

మ్యా : మ్యావు

ర్య : కార్యం

వ్య : సవ్యం

(5) ఈ కింది మాటల్లో గుణింతంతో వచ్చే 'య' ఒత్తు (+్య) ను సరిగా పలికించాలి.

య్య   య్యా   య్యి   య్యే

య్య : కయ్యం

య్యా : ఉయ్యాల

య్యి : గొయ్యి

య్యే : అయ్యేపని

(6) వేరే హల్లులతో కలిసి వచ్చే 'య' వత్తు (+్య) ఈ కింది మాటల్లో కనిపిస్తుంది. ప్రతి అక్షరాన్ని గుర్తించి సరిగా పలికేట్టు చెయ్యాలి.

క్య : వాక్యం

జ్య : రాజ్యం

ట్య : నాట్యం

డ్య : జాడ్యం

త్య : సత్యం

ద్య : పద్యం

న్య : మాన్యం

న్యాయం

మ్యా : మ్యావు

ర్య : కార్యం

వ్య : సవ్యం

(7) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

పనికి సాయం కావాలి.

పేదకు న్యాయం జరగాలి.

నేటి కలలు రేపు సత్యం కావాలి.

మన రాజ్యం జనరాజ్యం.

జనం తలచుకుంటే కాని కార్యం లేదు.

(7) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

పనికి సాయం కావాలి.

పేదకు న్యాయం జరగాలి.

నేటి కలలు రేపు సత్యం కావాలి.

మన రాజ్యం జనరాజ్యం.

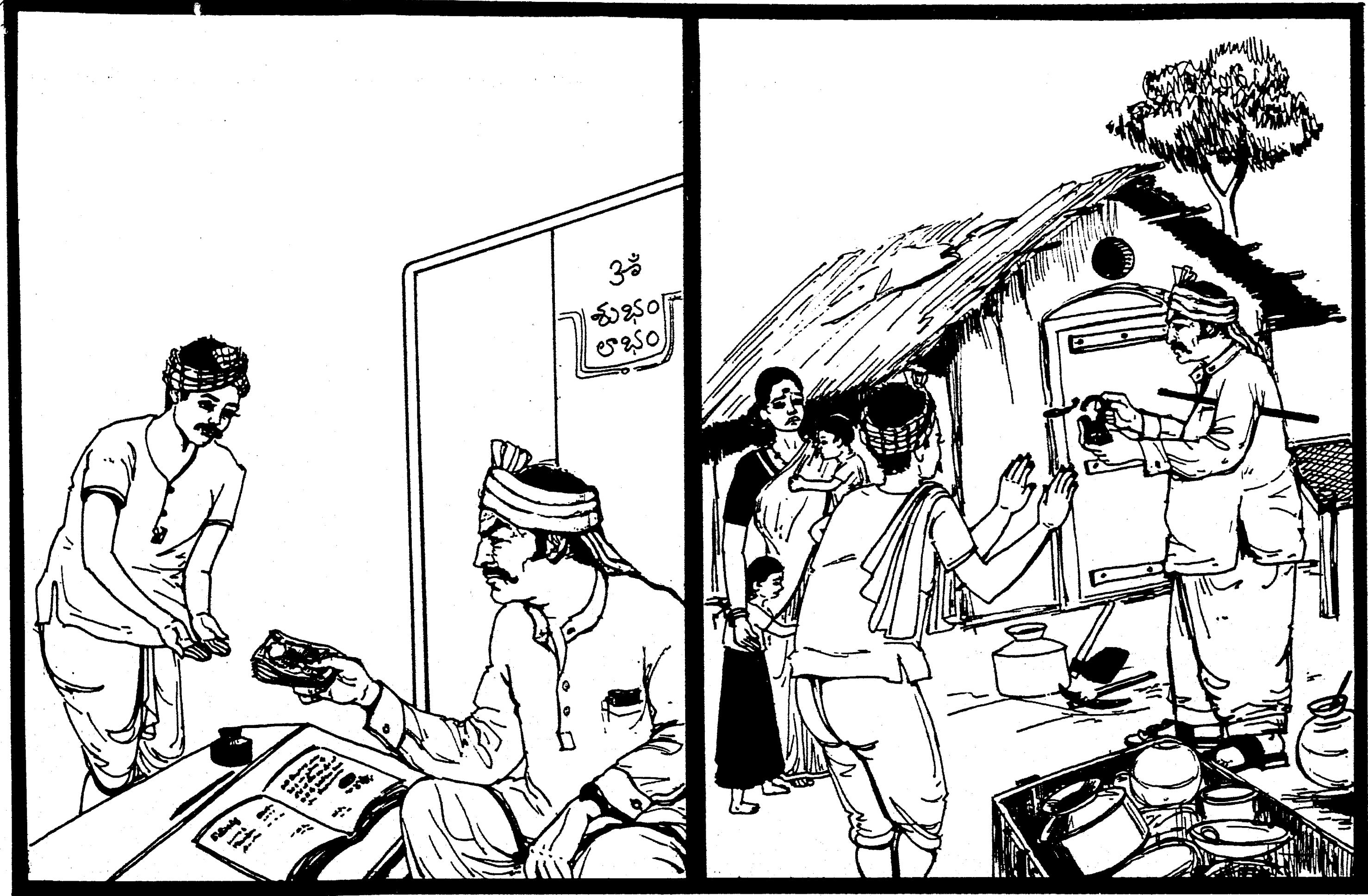
జనం తలచుకుంటే కాని కార్యం లేదు.

పాఠం 9

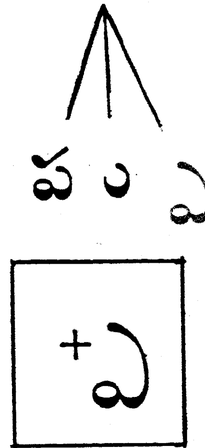
తలకు మించిన అప్పు తనకే ముప్పు

పాఠం 9

తలకు మించిన అప్పు తనకే ముప్పు

తలకు మించిన అప్పు తనకే ముప్పు

(1) ఒత్తు 'ప' ను గుర్తించిన తరవాత కిందిమాటలు చదివించి రాయించాలి.

తప్పు ముంత

తల కుతకుత

లత మిలమిల

తలకు మించిన అప్పు తనకే ముప్పు

ప ు ్ప

+్ప

(1) ఒత్తు 'ప' ను గుర్తించిన తరవాత కిందిమాటలు చదివించి రాయించాలి.

తప్పు	ముంత
తల	కుతకుత
లత	మిలమిల

(2) 'ప' ఒత్తు కింది విధంగా గుణింతాలతో కలిసివస్తుంది.

ప్ప ప్పా ప్పి ప్పీ ప్పు ప్పె ప్పే ప్పొ

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

గొప్ప	పప్పు	తిప్పలు
చెప్పు	మెప్పు	ముప్పావు
డప్పు	చొప్పున	దప్పిక
ముప్పు	చిప్ప	కప్పీలు
కప్పు	తెప్ప	ఉప్పెన
కొప్పు	చొప్ప	ముప్పేట

(4) వేరే హల్లులతో కూడా 'ప' ఒత్తు రావచ్చు

వార్పు, తీర్పు

కొన్పు

అల్పం

(2) 'ప' ఒత్తు కింది విధంగా గుణింతాలతో కలిసివస్తుంది.

ష్ప ష్పా ష్పి ష్పీ ష్పు ష్పె ష్పే ష్పొ

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

గొప్ప	పప్పు	తిప్పలు
చెప్పు	మెప్పు	ముప్పావు
డప్పు	చొప్పున	దప్పిక
ముప్పు	చిప్ప	కప్పీలు
కప్పు	తెప్ప	ఉప్పెన
కొప్పు	చొప్ప	ముప్పేట

(4) వేరే హల్లులతో కూడా 'ప' ఒత్తు రావచ్చు

వార్పు, తీర్పు

కాన్పు

అల్పం

(5) 'ప' ఒత్తు లాగానే వచ్చే మరికొన్ని హల్లుల ఒత్తులు ఇక్కడే నేర్పాలి. ఇవి గుణింతంలో పై విధంగా కలిసివస్తాయని నేర్పాలి.

ఈ కింది ఒత్తక్షరాలు. వాటికి ఉదాహరణగా ఇచ్చిన మాటలు చదివించాలి :

గ	—	గ్గ	పగ	—	పగ్గం
చ	—	చ్చ	రుచి	—	పచ్చి
జ	—	జ్జ	గజం	—	గజ్జి
ట	—	ట్ట	పటం	—	పట్టు
డ	—	డ్డ	గడి	—	గడ్డి
ద	—	ద్ద	గద	—	గద్ద
స	—	స్స	నస	—	లెస్స

(7) ఈ కింది వాక్యాలు చదివించాలి :

ముందు దప్పికి నీళ్ళు నొప్పికి మందు కావాలి.

కానివాళ్ళదగ్గర గొప్పలు చెప్పరాదు.

చెప్పుడు మాటలు చేటు.

అప్పుచేసి పప్పు తినకు.

(5) 'ప' ఒత్తు లాగానే వచ్చే మరికొన్ని హల్లుల ఒత్తులు ఇక్కడే నేర్పాలి. ఇవి గుణింతంలో పై విధంగా కలిసివస్తాయని నేర్పాలి.

ఈ కింది ఒత్తక్షరాలు. వాటికి ఉదాహరణగా ఇచ్చిన మాటలు చదివించాలి :

గ — గ్గ		పగ —	పగ్గం
చ — చ్చ		రుచి —	పచ్చి
జ — జ్జ		గజం —	గజ్జి
ట — ట్ట		పటం —	పట్టు
డ — డ్డ		గడి —	గడ్డి
ద — ద్ద		గద —	గద్ద
స — స్స		నస —	లెస్స

(7) ఈ కింది వాక్యాలు చదివించాలి :

ముందు దప్పికి నీళ్ళు నొప్పికి మందు కావాలి.
కానివాళ్ళదగ్గర గొప్పలు చెప్పరాదు.
చెప్పుడు మాటలు చేటు.
అప్పుచేసి పప్పు తినకు.

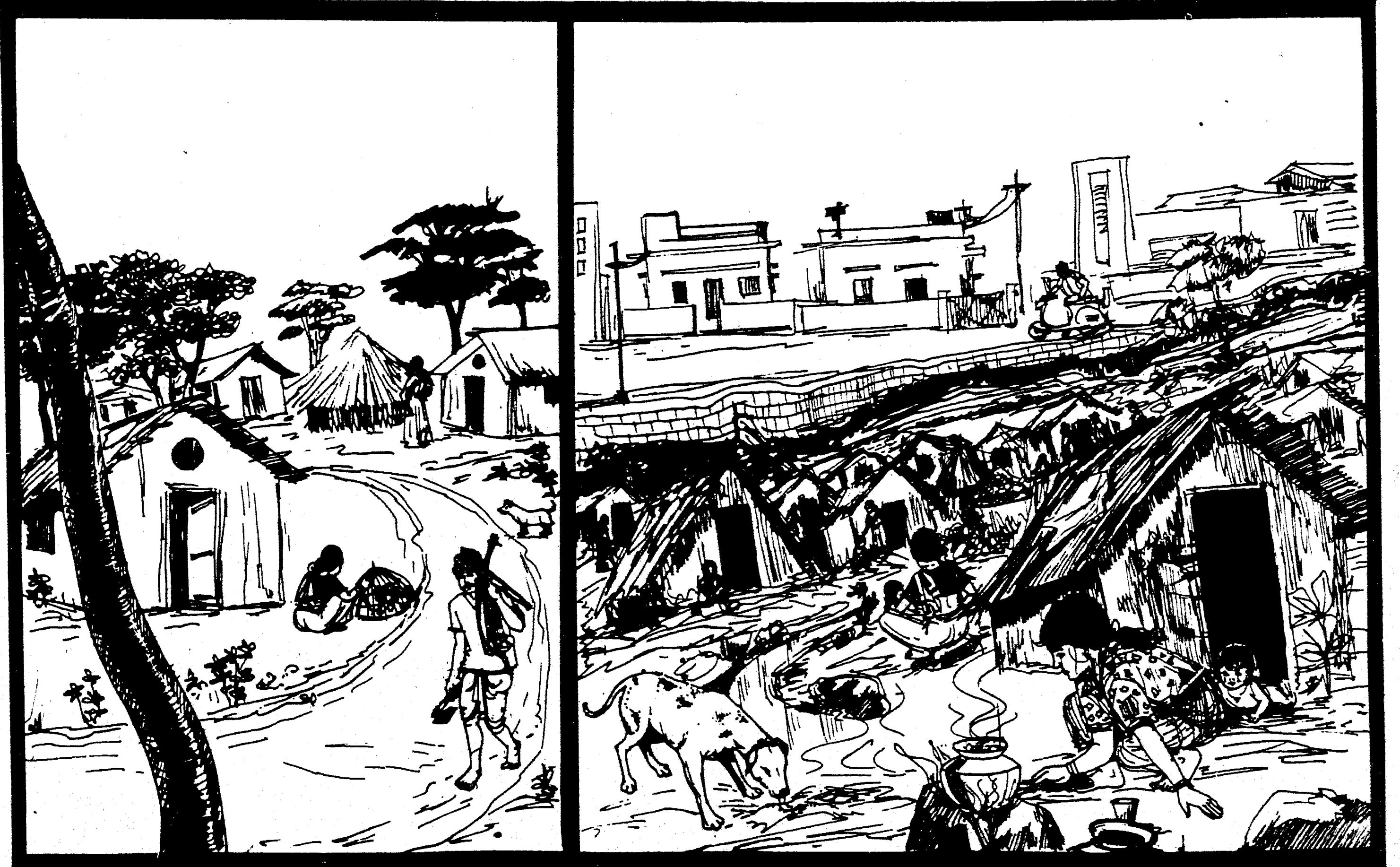
(6) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

గ్గ	మగ్గం	చ్చ	కచ్చ		పుచ్చు	ద్ద	అద్దం
	మొగ్గ		పచ్చ		మచ్చు	ద్ది	మద్ది
	లగ్గం		మచ్చ		రొచ్చు	ద్దు	ముద్దు
గ్గి	అగ్గి		రచ్చ	ర్చి	మార్చి	ద్దె	మిద్దె
గ్గు	సిగ్గు		అచ్చు	జ్జ	సజ్జ		
	ముగ్గు	చ్చి	పిచ్చి	జ్జి	మజ్జిగ		
	రగ్గు		పచ్చి	జ్జు	గుజ్జు		
	ఉగ్గు		పచ్చిక	జ్జె	గజ్జెలు		
గ్గో	గగ్గోలు	చ్చు	గచ్చు	ర్జీ	దర్జీ		

(6) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

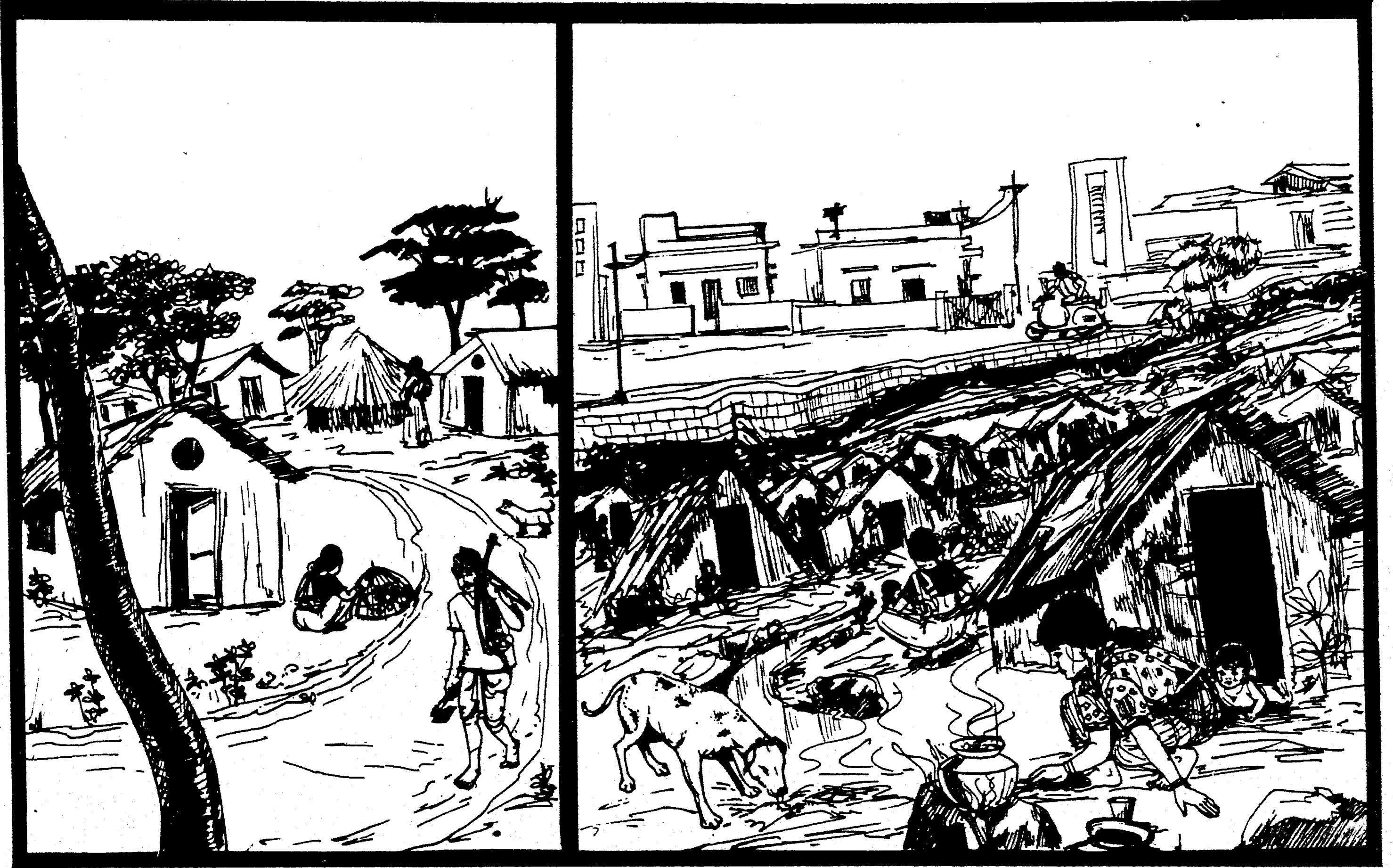
గ్గ	మగ్గం	చ్చ	కచ్చ		పుచ్చు	ద్ద	అద్దం
	మొగ్గ		పచ్చ		మచ్చు	ద్ది	మద్ది
	లగ్గం		మచ్చ		రొచ్చు	ద్దు	ముద్దు
గ్గి	అగ్గి		రచ్చ	ర్చి	మార్చి	ద్దె	మిద్దె
గ్గు	సిగ్గు		అచ్చు	జ్జ	సజ్జ		
	ముగ్గు	చ్చి	పిచ్చి	జ్జి	మజ్జిగ		
	రగ్గు		పచ్చి	జ్జు	గుజ్జు		
	ఉగ్గు		పచ్చిక	జ్జె	గజ్జెలు		
గ్గో	గగ్గోలు	చ్చు	గచ్చు	ర్జీ	దర్జీ		

పాఠం 10

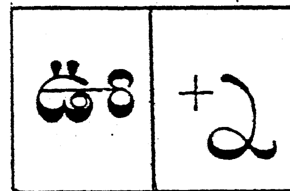
ఉన్న ఊరు కన్న తల్లి

పాఠం 10

ఉన్న ఊరు కన్న తల్లి

ఉన్న ఊరు కన్న తల్లి

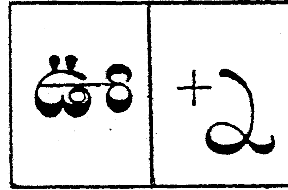
(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఉల్లి
ఊరక
ఊరత

ఊరచ
ఊరట
ఊరపు
ఊరడ

అన్నం
కన్నం
పిల్లి
మల్లి

ఉన్న ఊరు   కన్న తల్లి

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఉల్లి	ఊచ	అన్నం
ఊక	ఊట	కన్నం
ఊత	ఊపు	పిల్లి
	ఊడ	మల్లి

(2) ఈ కింది ఒత్తులు చదివించి రాయించాలి.

న్న	ల్ల	వ్వ
అన్న	చల్ల	అవ్వ
అన్ని	చిల్లి	కవ్వం
పన్నీరు	జల్లు	పువ్వు
పన్ను	పల్లె	జువ్వి
చిన్నెలు	జల్లెడ	గవ్వ
గన్నేరు	పల్లేరు	నవ్వు

(2) ఈ కింది ఒత్తులు చదివించి రాయించాలి.

న్న	ల్ల	వ్వ
అన్న	చల్ల	అవ్వ
అన్ని	చిల్లి	కవ్వం
పన్నీరు	జల్లు	పువ్వు
పన్ను	పల్లె	జువ్వి
చిన్నెలు	జల్లెడ	గవ్వ
గన్నేరు	పల్లేరు	నవ్వు

(3) ఈ కింది ఒత్తులు వేరే అక్షరాలతో కూడా వస్తాయి. వాటిని చదివించి రాయించాలి.

+ ణ	+ ల		+ వ
పట్నం	ఆంగ్లం	కుట్లు	గర్వం
కట్నం	పేర్లు	అట్లు	సర్వం
మర్నాడు	కార్లు	గుడ్లు	జ్వరం
	చెట్లు	వడ్లు	త్వరగా

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

కట్నాలు కానుకలు మానటం మంచిది.

మన పల్లెలు పచ్చగా ఉండాలి.

ఆకలి అందరికీ ఉంటుంది.

అన్నం కొందరికే ఎందుకు ఉంటుంది?

(3) ఈ కింది ఒత్తులు వేరే అక్షరాలతో కూడా వస్తాయి. వాటిని చదివించి రాయించాలి.

+ ్న	+ ్ల		+ ్వ
పట్నం	ఆంగ్లం	కుట్లు	గర్వం
కట్నం	పేర్లు	అట్లు	సర్వం
మర్నాడు	కార్లు	గుడ్లు	జ్వరం
	చెట్లు	వడ్లు	త్వరగా

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

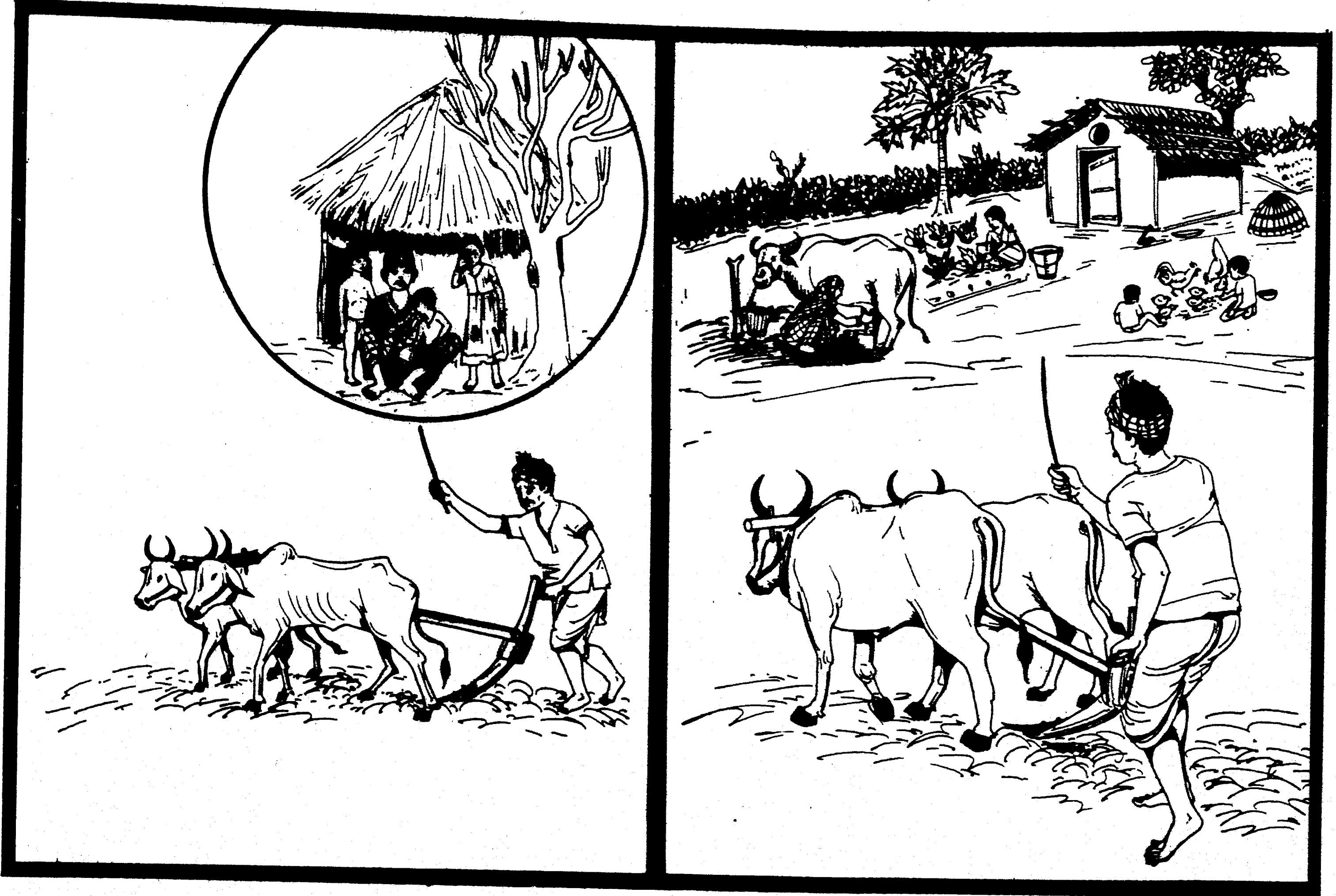
కట్నాలు కానుకలు మానటం మంచిది.

మన పల్లెలు పచ్చగా ఉండాలి.

ఆకలి అందరికీ ఉంటుంది.

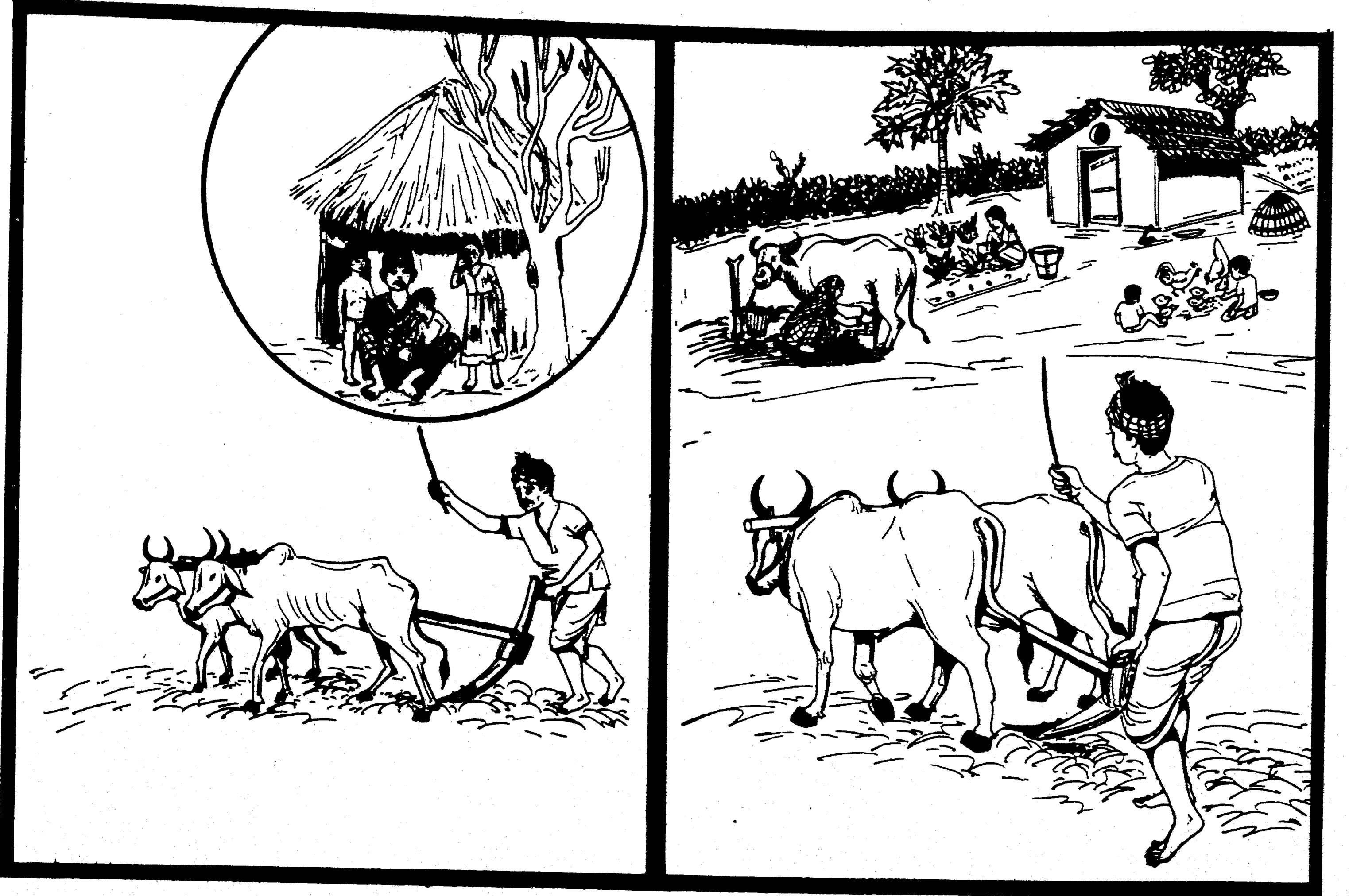
అన్నం కొందరికే ఎందుకు ఉంటుంది ?

పాఠం 11

ఒక్కరి పాటు పదిమందిపాలు

పాఠం 11

ఒక్కరి పాటు పదిమందిపాలు

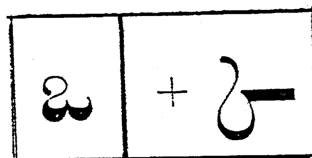
నేర్పేవారికి సూచన

'ప' కు 'ప్ర' ఒత్తులాగానే మరికొన్ని హల్లులు ఒత్తులు వాటికిందనే వస్తాయి. ఒత్తులు చిన్నసైజులో ఉంటాయిగాని ఆకారంలో తేడాలు ఉండవు. గ, చ, జ, ట, డ, ద, స, ప, బ. ఈ తరగతికి చెందినవి. య, ర, ల, వ, కు వచ్చే ఒత్తులకు ముఖ్యహల్లులతో పోలిక ఉండదు. ఉదా : య్య, ర్ర, ల్ల, వ్వ; అలానే క, త, న, మ, ల కిందవచ్చే 'క' ఒత్తు, 'త' ఒత్తు, మొదలైన వాటికి ముఖ్య హల్లులతో పోలికఉండదు.

నేర్పేవారికి సూచన

'ప' కు 'ఫ' ఒత్తులాగానే మరికొన్ని హల్లులు ఒత్తులు వాటికిందనే వస్తాయి. ఒత్తులు చిన్నసైజులో ఉంటాయిగాని ఆకారంలో తేడాలు ఉండవు. గ, చ, జ, ట, డ, ద, స, ప, బ. ఈ తరగతికి చెందినవి. య, ర, ల, వ, కు వచ్చే ఒత్తులకు ముఖ్యహల్లులతో పోలిక ఉండదు. ఉదా: య్య, ్ర, ల్ల, వ్వ; అలానే క, త, న, మ, ల కిందవచ్చే 'క' ఒత్తు, 'త' ఒత్తు, మొదలైన వాటికి ముఖ్య హల్లులతో పోలికఉండదు.

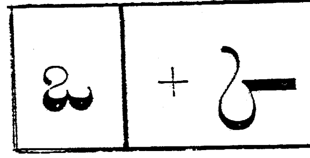
ఒక్కొరి పొటు పదిమంది పొలు

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఒక్కొ	పందిరి
పక్కొ	పొలు
పొప	పొపం
పంది	మరిమరి

ఒక్కరి పాటు పదిమంది పాలు

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

ఒక్క	పందిరి
పక్క	పాలు
పాప	పాపం
పంది	మరిమరి

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

పక్క	చుక్క	నక్క	నిక్కరు	దిక్కు
లక్క	ఎక్కం	తొక్క	అక్కర	టక్కు
రెక్క	ఎక్కడ	అక్క	చక్కెర	చెక్కు
తిక్క	కుక్క	చెక్క	టెక్కు	ముక్కు
				ఉక్కు

(3) ఈ కింది మాటల్లో ఒ-ఓ ల తేడా చూపిస్తూ సరిగా పలికించాలి.

ఒ		ఓ	
ఒర	ఒంటె	ఓటు	ఓడ
ఒండు	ఒకటి	ఓడు	ఓపిక

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

రెక్క ఆడితే డొక్క ఆడుతుంది.

ఒక్కడు చెయ్యలేనిది నలుగురు కలిసి చెయ్యగలరు.

ఓపిక ఉంటే ఒడ్డు చేరగలం.

మనసు లేని మాట తీపి లేని పాలు.

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

పక్క	చుక్క	నక్క	నిక్కరు	దిక్కు
లక్క	ఎక్కం	తొక్క	అక్కర	టక్కు
రెక్క	ఎక్కడ	అక్క	చక్కెర	చెక్కు
తిక్క	కుక్క	చెక్క	టెక్కు	ముక్కు
				ఉక్కు

(3) ఈ కింది మాటల్లో ఒ-ఓ ల తేడా చూపిస్తూ సరిగా పలికించాలి.

ఒ		ఓ	
ఒర	ఒంటె	ఓటు	ఓడ
ఒండు	ఒకటి	ఓడు	ఓపిక

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి, రాయించాలి.

రెక్క ఆడితే డొక్క ఆడుతుంది.

ఒక్కడు చెయ్యలేనిది నలుగురు కలిసి చెయ్యగలరు.

ఓపిక ఉంటే ఒడ్డు చేరగలం.

మనసు లేని మాట తీపి లేని పాలు.

పాఠం 12

చెట్టు లేని ఇల్లు తల్లి లేని బిడ్డ

పాఠం 12

చెట్టు లేని ఇల్లు తల్లి లేని బిడ్డ

చెట్టు లేని ఇల్లు తల్లి లేని బిడ్డ

బి

ఇ	బ	+ ట	+ డ

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

చెట్టు
చెల్లి
చెడ్డ

తట్టు
లేలే
బిల్లు
లేత

ఇతని
బల్లి
బలే

చెట్టు లేని ఇల్లు తల్లి లేని బిడ్డ

బి

ఇ	బ	ట	డ

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

చెట్టు	తట్టు	ఇతని
చెల్లి	లేలే	బల్లి
చెడ్డ	బిల్లు	బలే
	లేత	

(2) ఈ క్రింది గుణింతాన్ని మాటలతో కూడా చదివించి రాయించాలి.

ట టా టి టీ టు టె టే టొ

ట్ట	ట్టా	ట్టి	ట్టీ	ట్టె	ట్టు
కట్ట	చుట్టాలు	గట్టి	పట్టీ	కట్టె	కట్టు
కొట్టం	పట్టాలు	మట్టి		మట్టె	గట్టు
నట్ట	పట్టా	సెట్టి		ముట్టె	చెట్టు
తట్ట	రట్టాలి	చట్టి		పట్టెడ	జుట్టు
దట్టం	పెట్టాలి				తట్టు
బట్ట	నెట్టాలి				జట్టు
మట్ట					పట్టు

(3) కొత్తగా వచ్చిన 'బ' అక్షరం గుణింతం నేర్పాలి.

బ బా బి బీ బు బె బే బొ

బ్బ బ్బా బ్బి బ్బీ బ్బు బ్బె బ్బే బ్బొ

(2) ఈ క్రింది గుణింతాన్ని మాటలతో కూడా చదివించి రాయించాలి.

ట టా టి టీ టు టె టే టో

ట్ట	ట్టా	ట్టి	ట్టీ	ట్టె	ట్టు
కట్ట	చుట్టాలు	గట్టి	పట్టీ	కట్టె	కట్టు
కొట్టం	పట్టాలు	మట్టి		మట్టె	గట్టు
నట్ట	పట్టా	సెట్టి		ముట్టె	చెట్టు
తట్ట	రట్టాలి	చట్టి		పట్టెడ	జుట్టు
దట్టం	పెట్టాలి				తట్టు
బట్ట	నెట్టాలి				జట్టు
మట్ట					పట్టు

(3) కొత్తగా వచ్చిన 'బ' అక్షరం గుణింతం నేర్పాలి.

బ బా బి బీ బు బె బే బో

బ్బ బ్బా బ్బి బ్బీ బ్బు బ్బె బ్బే బ్బో

(4) ఈ కింది పదాలను చదివించి రాయించాలి.

ఇ	బ		ట్ట	డ్డ	బ్బ
ఇనుము	బండ	బెండ	మట్ట	పడ్డ	అబ్బబ్బ
ఇక్కడ	బంజరు	బేరం	కట్ట	గడ్డ	డబ్బా
ఇద్దరు	బంటు	బొంత	తట్ట	అడ్డం	డబ్బు
ఇరుకు	బావి	బొంకు	ఉట్టి	గడ్డి	అబ్బే
ఇటుక	బాట	బొంద	మట్టి	చెడ్డీ	గబ్బిలం
ఇంకా	బిగువు	బొంగరం	గట్టి	వడ్డీ	
ఇప్పుడు	బీర		పట్టీ	గుడ్డు	
ఇవతల	బీట		గట్టు	ఒడ్డు	
ఇది	బీద		చెట్టు	బుడ్డెడు	
ఇంపు	బుడమ		జుట్టు	అడ్డెడు	
ఇండియా	బురకా				
	బెల్లం				
	బెరడు				

(4) ఈ కింది పదాలను చదివించి రాయించాలి.

ఇ	బ		ట్ట	డ్డ	బ్బ
ఇనుము	బండ	బెండ	మట్ట	పడ్డ	అబ్బబ్బ
ఇక్కడ	బంజరు	బేరం	కట్ట	గడ్డ	డబ్బా
ఇద్దరు	బంటు	బొంత	తట్ట	అడ్డం	డబ్బు
ఇరుకు	బావి	బొంకు	ఉట్టి	గడ్డి	అబ్బే
ఇటుక	బాట	బొంద	మట్టి	చెడ్డీ	గబ్బిలం
ఇంకా	బిగువు	బొంగరం	గట్టి	వడ్డీ	
ఇప్పుడు	బీర		పట్టి	గుడ్డు	
ఇవతల	బీట		గట్టు	ఒడ్డు	
ఇది	బీద		చెట్టు	బుడ్డెడు	
ఇంపు	బుడమ		జుట్టు	అడ్డెడు	
ఇండియా	బురకా				
	బెల్లం				
	బెరడు				

(౫) ఈ క్రింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఇల్లాలి చదువు ఇంటికి వెలుగు.

పట్టింపులకు వెళ్ళకు ; పల్లెలు పాడు చెయ్యకు.

అందరి మాట ఒకటి, అందరి బాట ఒకటి.

ఒడ్డు చేరాలం టే ఒడుపు కావాలి.

(౫) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఇల్లాలి చదువు ఇంటికి వెలుగు.

పట్టింపులకు వెళ్ళకు ; పల్లెలు పాడు చెయ్యకు.

అందరి మాట ఒకటి, అందరి బాట ఒకటి.

ఒడ్డు చేరాలంటే ఒడుపు కావాలి.

పాఠం 13

మర్రికి విత్తెంత? ఈతకు లోతెంత?

పాఠం 13

మర్రికి విత్తెంత? ఈతకు లోతెంత?

మర్రికి విత్తెంత? ఈతకు లోతెంత?

ర ్ర   త్తె ్త   ల ో

్ర	్త	ో / ా

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

తవు	వెర్రి	లోతు
వింత	కర్ర	లోటు
కిలో	కుర్రవాడు	కోతలు
మతం	కత్తెర	మోతుబరి

మర్రికి విత్తెంత? ఈతకు లోతెంత?

ర ్ర   త్తె   లో

+్ర	+్త	+ో / +ా

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

తవు	వెర్రి	లోతు
వింత	కర్ర	లోటు
కిలో	కుర్రవాడు	కోతలు
మతం	కత్తెర	మోతుబరి

(2) 'ర' ఒత్తు గుణింతంతోనూ, ఇతర అక్షరాలతోనూ కింది విధంగా వస్తుంది.

ర్ర ర్రా ర్రి ర్రు ర్రె

క్ర క్రా

గ్ర గ్రా గ్రీ గ్రు

జ్ర జ్రా

త్ర త్రా త్రి

ద్ర ద్రా

ట్ర ట్రా

డ్ర డ్రా

మ్ర మ్రా

(2) 'ర' ఒత్తు గుణింతంతోనూ, ఇతర అక్షరాలతోనూ కింది విధంగా వస్తుంది.

ర్ర ర్రా ర్రి ర్రు ర్రె

క్ర క్రా

గ్ర గ్రా గ్రీ గ్రు

జ్ర జ్రా

త్ర త్రా త్రి

ద్ర ద్రా

ట్ర ట్రా

డ్ర డ్రా

మ్ర మ్రా

(3) ఈ కింది మాటల జంటల్లోని ఓత్వం ఉచ్చారణలో ఒకటే కాని రూపంలో తేడా ఉంది. కాబట్టి పోల్చి చూపిస్తూ పలికించాలి.

[illegible] +

గోడ
చోటు
జోల
డోకు
తోట
దోమ
నోటు

నోరు
లోకం
కోత
తోపు
జోడు
టోకు
రోగి
లోకం

+ [illegible]

మోత
మోపు
మోడు
మోకు
యోగి
యోగం

(4) ఈ కింది మాటలో "ప" "స" లలో గుణింతంలో ఆ, ఒ, ఓ చేరినప్పుడు వచ్చే మార్పు గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

ప, పా, పొ, పో --- పగలు, పాలు పొలం, పోలిక.

స, సా, సొ, సో --- సగం, సాము, సొంపు, సోలు.

(3) ఈ కింది మాటల జంటల్లోని ఓత్వం ఉచ్చారణలో ఒకటే కాని రూపంలో తేడా ఉంది. కాబట్టి పోల్చి చూపిస్తూ పలికించాలి.

ో	నోరు	ె + ా
గోడ	లోకం	మోత
చోటు	కోత	మోపు
జోల	తోపు	మోడు
డోకు	జోడు	మోకు
తోట	టోకు	యోగి
దోమ	రోగి	యోగం
నోటు	లోకం	

(4) ఈ కింది మాటలో "ప" "స" లలో గుణింతంలో ఆ, ఒ, ఓ చేరినప్పుడు వచ్చే మార్పు గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

ప, పా, పొ, పో --- పగలు, పాలు పొలం, పోలిక.

స, సా, సొ, సో --- సగం, సాము, సొంపు, సోలు.

(5) ఈ కింది ఒత్తులు గుణింతంతో కలిపి చదివించాలి. అవి వచ్చే మాటలు ఊహించి చెప్పించాలి.

1. త్త త్తా త్తి త్తు త్తె

ఉదా: అత్త ముత్తాత కత్తి కత్తులు కత్తెర.

2. క్త — క్తి క్తు —

— — ప్తి ప్తు —

ర్త ర్తా ర్తి ర్తు ర్తె

— — ల్తీ ల్తు —

స్త స్తా స్తి స్తు స్తె

(5) ఈ కింది ఒత్తులు గుణింతంతో కలిపి చదివించాలి. అవి వచ్చే మాటలు ఊహించి చెప్పించాలి.

1. త్త త్తా త్తి త్తు త్తై

ఉదా: అత్త ముత్తాత కత్తి కత్తులు కత్తెర.

2. క్త — క్తి క్తు —

— — ప్తి ప్తు —

ర్త ర్తా ర్తి ర్తు ర్తై

— — ల్తీ ల్తు —

స్త స్తా స్తి స్తు స్తై

(6) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

+ ్ర	+ ్త	
చక్రం	రక్తం	బోల్త
వజ్రం	ముక్తి	కల్తీ
చట్రం	పత్తి	విస్తరి
వడ్రంగి	చిత్తు	ఆస్తి
పత్రం	జప్తు	వస్తాడు
ద్రవం	కర్త	స్తుతి
ఏప్రిలు	కార్తె	పుస్తె

(6) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

+ ‿	+ ⌣	
చక్రం	రక్తం	బోల్త
వజ్రం	ముక్తి	కల్తీ
చట్రం	పత్తి	విస్తరి
వడ్రంగి	చిత్తు	ఆస్తి
పత్రం	జప్తు	వస్తాడు
ద్రవం	కర్త	స్తుతి
ఏప్రిలు	కార్తె	పుస్తె

(7) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

కల్తీ లేని సరుకు కొను.

కర్ర లేనిది బర్రె వినదు.

చక్రం తిరిగితే చేరలేని ఊరు లేదు.

పత్రం జాగర్తగా రాయి.

జప్తులకు గురికాకు.

మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలతాయా?

వాడు గొర్రెలను తినేవాడయితే వీడు బర్రెలనే తినేవాడు.

(7) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

కల్తీ లేని సరుకు కొను.

కర్ర లేనిది బర్రె వినదు.

చెక్రం తిరిగితే చేరలేని ఊరు లేదు.

పత్రం జాగర్తగా రాయి.

జప్తులకు గురికాకు.

మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలతాయా?

వాడు గొర్రెలను తినేవాడయితే వీడు బర్రెలనే తినేవాడు.

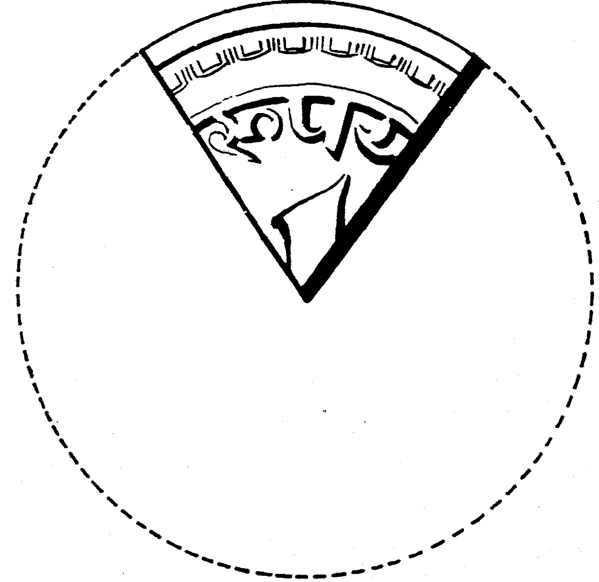
పాఠం 14

ఒక రూపాయి

=

23 పైసలు

2½ కె.జి.

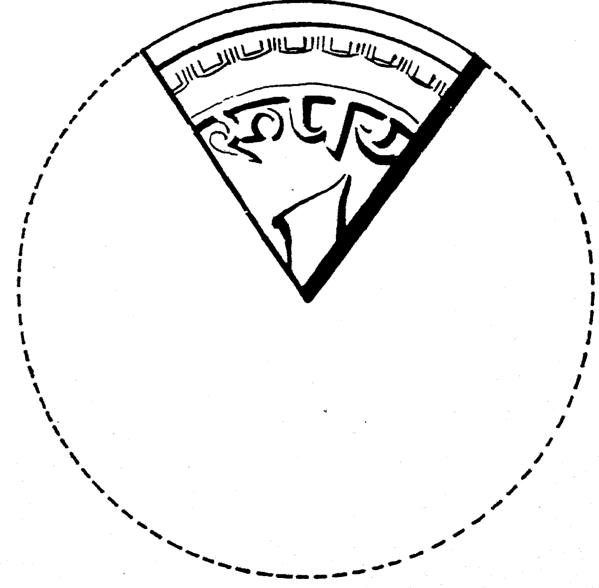
½ కె.జి.

ప్ర: రోజుల్లో రూపాయికి విలువేముంది?

పాఠం 14

ఒక రూపాయి = 23 పైసలు

2½ కె.జి.

½ కె.జి.

ఈ రోజుల్లో రూపాయికి విలువేముంది?

ఈ రోజుల్లో రూపాయికి విలువేముంది?

ర ు ా

ఈ	+ా

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

రోలు	పాలు	వేయి
జులుం	పాము	వేలు

ఈ రోజుల్లో రూపాయికి విలువేముంది?

ర ు ా

ఈ	+ ా

(I) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

రోలు పాలు వేయి

జూలుం పాము వేలు

(2) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఈగ
ఈల
ఈత
ఈ టె
ఈడు
రోగం
రోగి
రోత
జల్లు

జుట్టు
పాదం
పాగ
పార
పాయ
పాతిక
పారు
పాదు
పాట

పావు
పాలేరు
కీలు
కిటికీ
కిటుకు
వినం
వినటం
విలువ
దీవెన

దీపం
దిక్కు
మునగ
మురుగులు
ముక్క
ముక్కు
ముల్లు

(2) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

ఈగ	జుట్టు	పావు	దీపం
ఈల	పాదం	పాలేరు	దిక్కు
ఈత	పాగ	కీలు	మునగ
ఈటె	పార	కిటికీ	మురుగులు
ఈడు	పాయ	కిటుకు	ముక్కు
రోగం	పాతిక	వినం	ముక్కు
రోగి	పారు	వినటం	ముల్లు
రోత	పాదు	విలువ	
జల్లు	పాట	దీవెన	

(3) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

+ూ

రూక	గూడు	తూము
రూపు	జూదం	తూకం
నూగు	పూజ	ముూగ
నూలు	పూలు	మూర
నూకలు	పూత	మూల
నూర్పిడి	కూర	మూలం
చూలాలు	కూజా	మూతి
చూరు	కూలి	మూడు
చూపు	కూత	దూది
గూని	కూడిక	దూలం
రూలు	బూడిద	దూరం

(3) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

+ ూ

రూక	గూడు	తూము
రూపు	జూదం	తూకం
నూగు	పూజ	మూగ
నూలు	పూలు	మూర
నూకలు	పూత	మూల
నూర్పిడి	కూర	మూలం
చూలాలు	కూజా	మూతి
చూరు	కూలి	మూడు
చూపు	కూత	దూది
గూని	కూడిక	దూలం
రూలు	బూడిద	దూరం

పాఠం 15

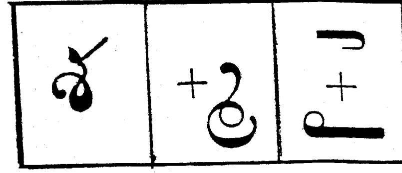
అమ్మ ఆశలు బిడ్డలపైనే

పాఠం 15

అమ్మ ఆశలు బిడ్డలపైనే

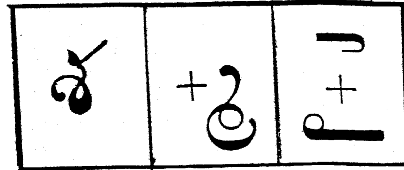
అమ్మ ఆశలు బిడ్డలపైనే

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

అడ్డ	ఆలు	ఆశ	ఆశయం
అడ్డం	అమ్మమ్మ	శకం	శకుంతల
అఆలు	పైరు	శవం	
నేల	పైట	పాశం	
అలలు	పైడి	దేశం	

అమ్మ ఆశలు బిడ్డలపైనే

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించాలి.

అడ్డ	ఆలు	ఆశ	ఆశయం
అడ్డం	అమ్మమ్మ	శకం	శకుంతల
అఆలు	పైరు	శవం	
నేల	పైట	పాశం	
అలలు	పైడి	దేశం	

(2) ఈ కింది గుణింతాలను చదివించి రాయించాలి.

శ శా శి శీ శు శూ శె శే శొ శో

మ్ర మ్రా మ్రి మ్రీ మ్రు మ్రూ మ్రె మ్రే మ్రొ మ్రో

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

నిరాశ	శారద	పశువు	కైలాసం	తైలం	బైట
కేశం	శివుడు	శుక్రవారం	చైత్రం	దైవం	మైలు
పేరాశ	శీతాకాలం	శూలం	జైలు	పైస	వైద్యం
గిరీశం	కాశీ	శోకం	జూలై	పైరు	సైకిలు
			టైము		

(2) ఈ కింది గుణింతాలను చదివించి రాయించాలి.

శ శా శి శీ శు శూ శె శే శొ శో

మ్ర మ్రా మ్రి మ్రీ మ్రు మ్రూ మ్రె మ్రే మ్రొ మ్రో

(3) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

నిరాశ
కేశం
పేరాశ
గిరీశం

శారద
శివుడు
శీతాకాలం
కాశీ

పశువు
శుక్రవారం
శూలం
శోకం

కైలాసం
చైత్రం
జైలు
జూలై
టైము

తైలం
దైవం
పైస
పైరు

బైట
మైలు
వైద్యం
సైకిలు

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

జీతం లేని కొలువు మేతలేని పశువు.

అందరం ఒక టైతే బతుకు కమ్మగా ఉంటుంది.

పైరు బాగుం టే రైతు బాగుంటాడు.

రైతు బాగుం టే దేశం బాగుంటుంది.

(4) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

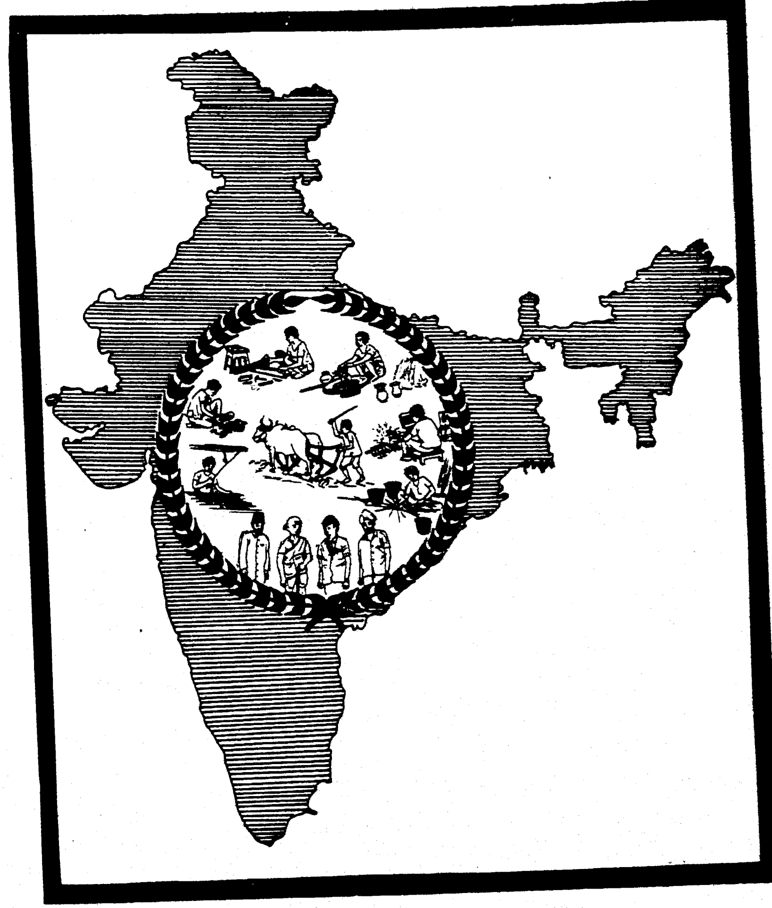
జీతం లేని కొలువు మేతలేని పశువు.

అందరం ఒక టైతే బతుకు కమ్మగా ఉంటుంది.

పైరు బాగుంటే రైతు బాగుంటాడు.

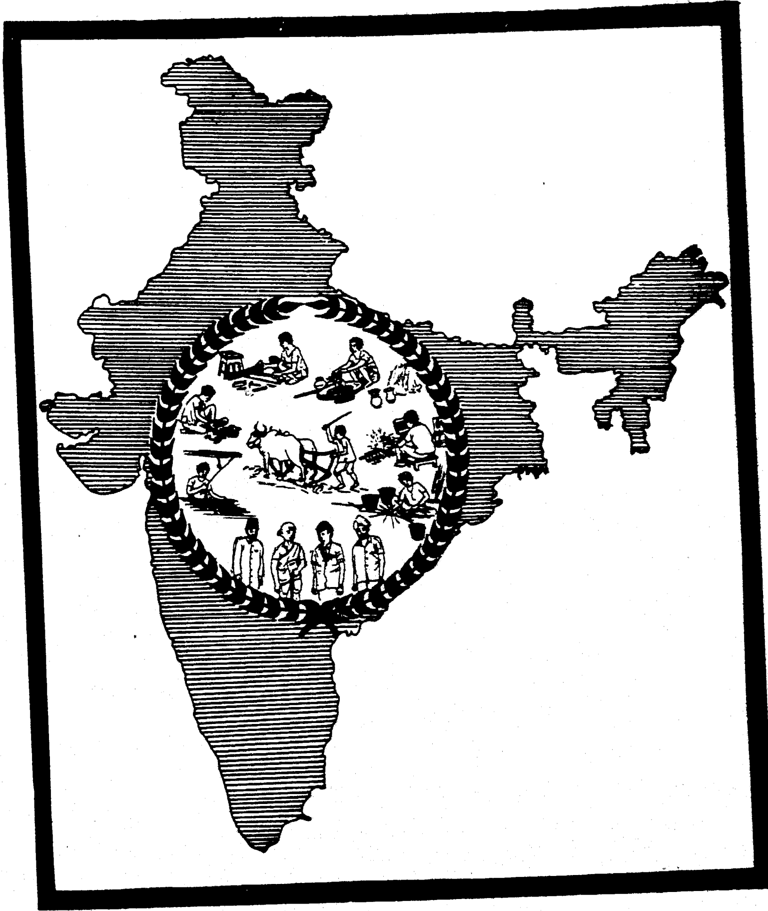
రైతు బాగుంటే దేశం బాగుంటుంది.

పాఠం 16

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్

పాఠం 16

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషు లోయ్

ష ు యు ్

ష	్ +

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

మనుషులు	రాదోయ్	మాటలోయ్
దోషులు	కాదోయ్	పాటలోయ్
దోమ	లేదోయ్	మట్టి

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషు లోయ్

ష ు యు ్

ష	్ +

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

మనుషులు	రాదోయ్	మాటలోయ్
దోషులు	కాదోయ్	పాటలోయ్
దోమ	లేదోయ్	మట్టి

(2) ఈ కింది గుణింతాన్ని చదివించి రాయించాలి.

ష షా షి షీ షు షూ షె షే షొ షో

✓ ా ి ీ ే ో

వేషం కషాయం మనిషి షీకాయ షేకు షోకు

విషం ఆషాడం దోషి బషీర్

షావుకారు షికారు

(3) "ష" కారానికి వేరే ఒత్తులు చేర్చవచ్చు. వాటిని గుర్తించేట్టు చేసి పలికించాలి.

కష్టం పుష్పం

నష్టం పుష్యం

పుష్టి అష్టమి

(2) ఈ కింది గుణింతాన్ని చదివించి రాయించాలి.

ష షా షి షీ షు షూ షె షే షొ షో

✓ ా ి ీ ే ో

వేషం కషాయం మనిషి షీకాయ షేకు షోకు

విషం ఆషాడం దోషి బషీర్

షావుకారు షికారు

(3) "ష" కారానికి వేరే ఒత్తులు చేర్చవచ్చు. వాటిని గుర్తించేట్లు చేసి పలికించాలి.

కష్టం పుష్పం

నష్టం పుష్యం

పుష్టి అష్టమి

(4) ఈ కింది మాటలను పఠించి రాయించాలి.

+

పాలిష్	రోడ్
పూలిష్	క్లబ్
పెన్సిల్	పార్కినార్
సికిందరాబాద్	మోహన్
తాజ్	కలెక్టర్
మాప్	సార్

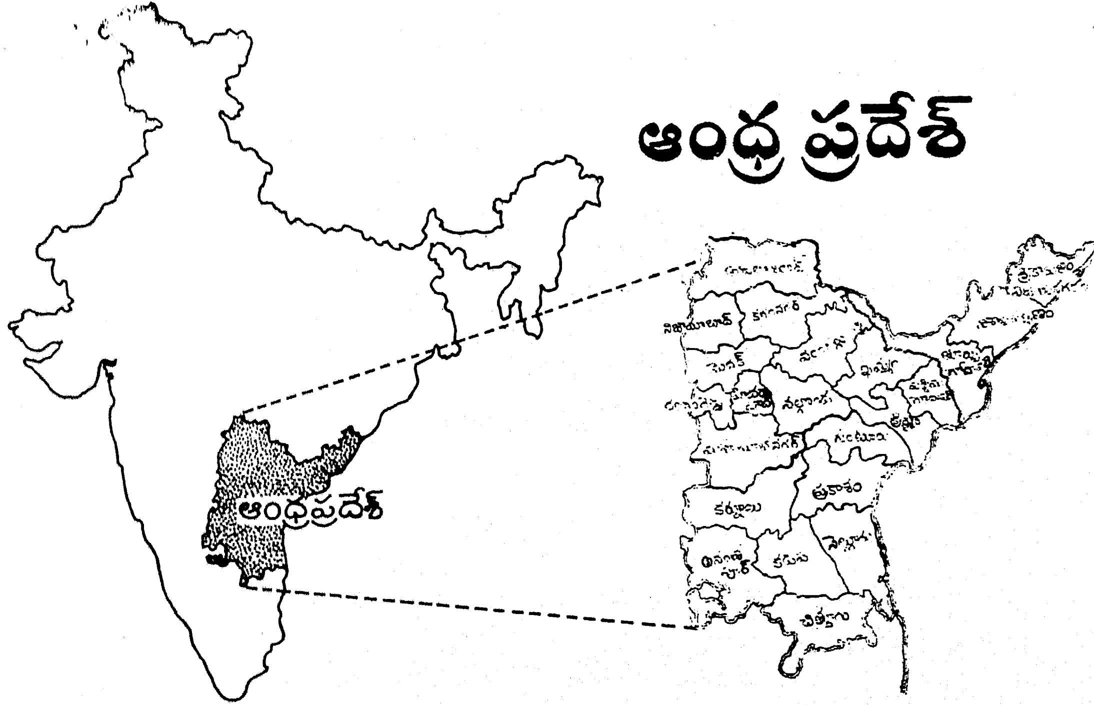
(4) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి.

ా
+

పాలిష్	రోడ్
పూలిష్	క్లబ్
పెన్సిల్	చార్మినార్
సికిందరాబాద్	మోహన్
తాజ్	కలెక్టర్
మాప్	సార్

పాఠం 17

భారత దేశం

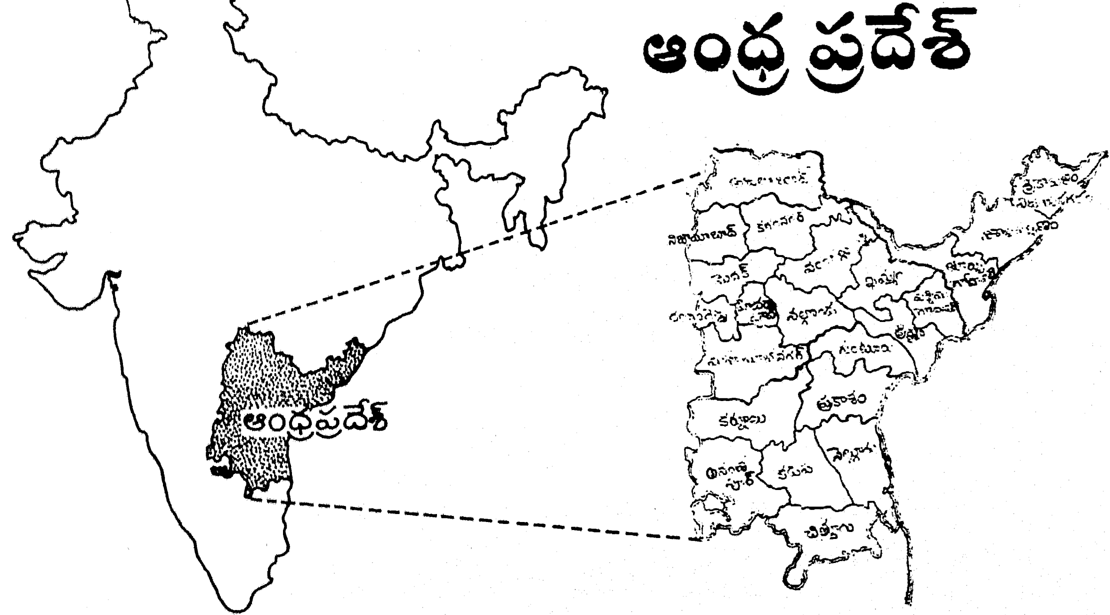

మన దేశం భారత దేశం

మన రాష్ట్రం ఆంధ్ర ప్రదేశం

పాఠం 17

భారత దేశం

మన దేశం భారత దేశం

మన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశం

నేర్పేవారికి సూచన

ఒత్తుల్లేని వాటికి కింద చిన్న నిలువు గీత పెడితే ఒత్తి పలికే హల్లులు ఏర్పడుతున్నట్లు చెప్పాలి. ఈ సూచన ఛ, ఫ, ఢ లకే పనికి వస్తుంది. ఇంగ్లీషు మాటల్లో ఉచ్చరించే "f" బదులు తెలుగులో 'ఫ' రాస్తామని చెప్పాలి. 'ఝ' తో ఏర్పడే మాటలు లేవు కాబట్టి ఆ అక్షరాన్ని నేర్చుకోవాలని ఒత్తిడి చెయ్యవద్దు. మొత్తం అన్ని 'మహాప్రాణాల'లోనూ ధ, ఖ లకే తెలుగులో వాడుక ఎక్కువ. ఆ రెండు అక్షరాల గుణింతం మాత్రం నేర్పాలి.

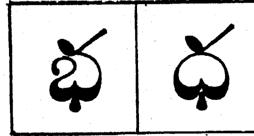
మూడు హల్లులు కలిసివచ్చేమాటలు చాలా తక్కువ. రాష్ట్రం, స్త్రీ, తంత్రి మొ. కొద్ది మాటలను కాపీ చేయించి సరిగా పలికించాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

ఒత్తుల్లేని వాటికి కింద చిన్న నిలువు గీత పెడితే ఒత్తి పలికే హల్లులు ఏర్పడుతున్నట్లు చెప్పాలి. ఈ సూచన ఛ, ఫ, ధ లకే పనికి వస్తుంది. ఇంగ్లీషు మాటల్లో ఉచ్చరించే "f" బదులు తెలుగులో 'ఫ' రాస్తామని చెప్పాలి. 'ఝ' తో ఏర్పడే మాటలు లేవు కాబట్టి ఆ అక్షరాన్ని నేర్చుకోవాలని ఒత్తిడి చెయ్యవద్దు. మొత్తం అన్ని 'మహాప్రాణాల'లోనూ ధ, భ లకే తెలుగులో వాడుక ఎక్కువ. ఆ రెండు అక్షరాల గుణింతం మాత్రం నేర్పాలి.

మూడు హల్లులు కలిసివచ్చేమాటలు చాలా తక్కువ. రాష్ట్రం, స్త్రీ, తంద్రి మొ. కొద్ది మాటలను కాపీ చేయించి సరిగా పలికించాలి.

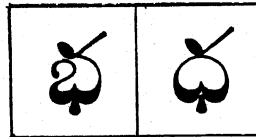
మన దేశం భారత దేశం
మన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశం

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

నరం	తరం	ఆశ
భాష	రామ	ఆరాధన
భారం	ఆదేశం	ఆరామం
భారతం		

మన దేశం భారత దేశం
మన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశం

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి.

నరం	తరం	ఆశ
భాష	రామ	ఆరాధన
భారం	ఆదేశం	ఆరామం
భారతం		

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించాలి.

భగభగ	భర్త	కధ
భయం	భార్య	ధర
భజన	భక్తి	ధనం
భేదం	భిక్షం	ధనియాలు
భోజనం	భాగ్యం	బుధవారం
భూమి	భోగిపండగ	ధోవతి
భగవంతుడు	భూతం	ధర్మం
		ధాన్యం
		వ్యాధి
		విరోధి

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించాలి.

భగభగ
భయం
భజన
భేదం
భోజనం
భూమి
భగవంతుడు

భర్త
భార్య
భక్తి
భిక్షం
భాగ్యం
భోగిపండగ
భూతం

కధ
ధర
ధనం
ధనియాలు
బుధవారం
ధోవతి
ధర్మం
ధాన్యం
వ్యాధి
విరోధి

(3) ఈ కింది అక్షరాల జంటల్లో ఒత్తులున్నవాటినీ లేనివాటినీ పోల్చి చూపిస్తూ మాటలు చదివించాలి.

చ — ఛ   చాకు — ఛీఛీ

ప — ఫ   పలం — ఫలం; ఆఫీసు, కాఫీ

డ — ఢ   గూడు — గూఢం

(4) ఈ కింది అక్షరాల జంటలలో ఒత్తులున్నవాటికీ లేనివాటికీ పోలిక లేదు.

క — ఖ   కారం — ఖరీదు

గ — ఘ   గని — ఘనత

జ — ఝ   జడ —

ట — ఠ   కంటె — కంఠం

(3) ఈ కింది అక్షరాల జంటల్లో ఒత్తులున్నవాటినీ లేనివాటినీ పోల్చి చూపిస్తూ మాటలు చదివించాలి.

చ — ఛ	చాకు — ఛీఛీ
ప — ఫ	పలం — ఫలం; ఆఫీసు, కాఫీ
డ — ఢ	గూడు — గూఢం

(4) ఈ కింది అక్షరాల జంటలలో ఒత్తులున్నవాటికీ లేనివాటికీ పోలిక లేదు.

క — ఖ	కారం — ఖరీదు
గ — ఘ	గని — ఘనత
జ — ఝ	జడ —
ట — ఠ	కం టె — కంఠం

(౫) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

భారతదేశం విశాలమైన దేశం.

భారతదేశమన్నా ఇండియా అన్నా ఒకటే.

మనదేశంలో చాల రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి.

ప్రతి జిల్లాకు ఒక కలక్టరు ఉంటాడు.

(౫) ఈ కింది వాక్యాలను చదివించి రాయించాలి.

భారతదేశం విశాలమైన దేశం.

భారతదేశమన్నా ఇండియా అన్నా ఒకటే.

మనదేశంలో చాల రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి.

ప్రతి జిల్లాకు ఒక కలెక్టరు ఉంటాడు.

ఐ	ఔ	ౌ	ణ	హ	ళ	క్ష

(1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి :

ఐ	ౌ	తౌడు
ఐదు	కౌలు	దౌడు
ఐసు	గౌను	నౌకరు
ఐకమత్యం	చౌడు	పౌడరు
ఔ	టౌను	పౌరుషం
ఔను	గోడౌను	మౌనం

పాఠం 18

ఐ	ఔ	ౌ

ణ	హ	ళ	క్ష

1) ఈ కింది మాటలు చదివించి రాయించాలి :

ఐ	ౌ	తౌడు
ఐదు	కౌలు	దౌడు
ఐసు	గౌను	నౌకరు
ఐకమత్యం	చౌడు	పౌడరు
ఔ	టౌను	పౌరుషం
ఔను	గోడౌను	మౌనం

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("హ" అక్షరం గుణింతం).

✓	ా	ి	ు	ె
హంస	హాయి	హింస	రాహువు	హెచ్చు
ఊహ	ఆహా !	హితవు	కుహూకుహూ	హెచ్చరిక
గుహ	హారం	హిమాలయాలు		
దాహం	హాలు			
వివాహం	ఆహారం	ే	ో	ై
రహస్యం	విహారం	హేమ	హోరు	హైదరాబాదు
సహనం			హోటలు	
సాహసం				
హరహర				
తహతహ				

(2) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("హ" అక్షరం గుణింతం).

✓

హంస
ఊహ
గుహ
దాహం
వివాహం
రహస్యం
సహనం
సాహసం
హరహర
తహతహ

ా

హాయి
ఆహా !
హారం
హాలు
ఆహారం
విహారం

ి

హింస
హితవు
హిమాలయాలు

ు

రాహువు
కుహూకుహూ

ె

హెచ్చు
హెచ్చరిక

ే

హేమ

ో

హోరు
హోటలు

ై

హైదరాబాదు

(3) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("ణ" అక్షరం గుణింతం).

ణ	ా	ు	ి	ీ	ె
వీణ	అణా	మణుగు	బాణి	ఓణీ	నాణెం
గుణం	గుణగణాలు		రాణి	బోణీ	
ప్రాణం	ప్రాణాలు		వాణి		
బాణం					
దివాణం					

(3) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("ణ" అక్షరం గుణింతం).

ణ	ా	ు	ి	ీ	ె
వీణ	అణా	మణుగు	బాణి	ఓణీ	నాణెం
గుణం	గుణగణాలు		రాణి	బోణీ	
ప్రాణం	ప్రాణాలు		వాణి		
బాణం					
దివాణం					

(4) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("ళ" "క్ష" అనే అక్షరాల గుణింతాలు).

ళ

✓ తాళం

కళకళ

మంగళవారం

ా కళాయి

కళాశాల

ి తాళి

ీ పాళీ

ు తళుకు

క్ష

✓ కక్ష

రక్ష

శిక్ష

ద్రాక్ష

లక్ష

క్షణం

క్షమాపణ

మోక్షం

గవాక్షం

తక్షణం

విచక్షణ

దక్షిణం

ా : రిక్షా

ి : కుక్షి

పక్షి

సాక్షి

దక్షిణ

రక్షించటం

(4) ఈ కింది మాటలను చదివించి రాయించాలి ("ళ" "క్ష" అనే అక్షరాల గుణింతాలు).

ళ

✓ తాళం
కళకళ
మంగళవారం
ా కళాయి
కళాశాల
ి తాళి
ీ పాళీ
ు తళుకు

క్ష

✓ కక్ష
రక్ష
శిక్ష
ద్రాక్ష
లక్ష
క్షణం
క్షమాపణ
మోక్షం
గవాక్షం
తక్షణం
విచక్షణ
దక్షిణం

ా : రిక్షా

ి : కుక్షి
పక్షి
సాక్షి
దక్షిణ
రక్షించటం

పాఠం 19

మనం - మన దేశం

మనది భారతదేశం.

మన దేశంలో పల్లెలు ఎక్కువ.

పల్లెల్లో పంటలు పండిస్తున్నాం, పనులు చేస్తున్నాం.

మనకు చాలినంత పనిలేదు, పనికి తగినంత ఫలితం లేదు.

రోజు రోజుకూ ఖర్చులూ, అప్పులూ పెరుగుతున్నాయి.

ఇందువల్ల మనం పేదరికంలో ఉన్నాం.

ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నాం.

పేదరికానికీ, ఇబ్బందులకూ అలవాటుపడిపోయాం.

వీటిలోనుంచి బయటపడాలి.

అందుకు కావలసిన ప్రయత్నం చెయ్యడంలేదు.

పాఠం 19

మనం - మన దేశం

మనది భారతదేశం.

మన దేశంలో పల్లెలు ఎక్కువ.

పల్లెల్లో పంటలు పండిస్తున్నాం, పనులు చేస్తున్నాం.

మనకు చాలినంత పనిలేదు, పనికి తగినంత ఫలితం లేదు.

రోజు రోజుకూ ఖర్చులూ, అప్పులూ పెరుగుతున్నాయి.

ఇందువల్ల మనం పేదరికంలో ఉన్నాం.

ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నాం.

పేదరికానికీ, ఇబ్బందులకూ అలవాటుపడిపోయాం.

వీటిలోనుంచి బయటపడాలి.

అందుకు కావలసిన ప్రయత్నం చెయ్యడంలేదు.

మన బతుకులు ఇంతేనని సరిపెట్టుకుంటున్నాం.

ఈ తీరు మారాలి.

కొత్త బాటలో నడవాలి.

చీకటి ఎల్లకాలం ఉండదు.

మన బతుకులు ఇంతేనని సరిపెట్టుకుంటున్నాం.

ఈ తీరు మారాలి.

కొత్త బాటలో నడవాలి.

చీకటి ఎల్లకాలం ఉండదు.

పాఠం 20

(1) ఈ కింది తెలుగు నెలల పేర్లు, ఇంగ్లీషు నెలల పేర్లు చదివించి రాయించాలి.

తెలుగునెలలు		ఇంగ్లీషు నెలలు	
చైత్రం	ఆశ్వీజం	1. జనవరి	7. జూలై
వైశాఖం	కార్తీకం	2. ఫిబ్రవరి	8. ఆగష్టు
జ్యేష్ఠం	మార్గశిరం	3. మార్చి	9. సెప్టెంబరు
ఆషాఢం	పుష్యం	4. ఏప్రిల్	10. అక్టోబరు
శ్రావణం	మాఘం	5. మే	11. నవంబరు
భాద్రపదం	ఫాల్గుణం	6. జూన్	12. డిసెంబరు

పాఠం 20

(1) ఈ కింది తెలుగు నెలల పేర్లు, ఇంగ్లీషు నెలల పేర్లు చదివించి రాయించాలి.

తెలుగునెలలు		ఇంగ్లీషు నెలలు	
చైత్రం	ఆశ్వీజం	1. జనవరి	7. జూలై
వైశాఖం	కార్తీకం	2. ఫిబ్రవరి	8. ఆగష్టు
జ్యేష్ఠం	మార్గశిరం	3. మార్చి	9. సెప్టెంబరు
ఆషాఢం	పుష్యం	4. ఏప్రిల్	10. అక్టోబరు
శ్రావణం	మాఘం	5. మే	11. నవంబరు
భాద్రపదం	ఫాల్గుణం	6. జూన్	12. డిసెంబరు

నేర్పేవారికి సూచన

(1) తేది వేసేటప్పుడు ఇంగ్లీషునెల నంబరు మాత్రం వస్తుంది కాబట్టి, ఏప్రిల్ అంటే నాలుగో నెల అనీ, అక్టోబరు అంటే పదోనెల అనీ అంకెల్లో ఇంగ్లీషు నెలలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

ఏ నెలలకు 30 రోజులుంటాయో, ఏ నెలలకు 31 రోజులో నేర్పాలి. అలానే ఫిబ్రవరి నెలకు సామాన్యంగా 28 రోజులే ఉంటాయనీ, నాలుగేళ్ళకొకసారి మాత్రం 29 రోజులుంటాయనీ నేర్పాలి.

(2) ఈ కింది తేదీలను చదివించండి.

1-1-1976	2-3-1977	1-4-1978
2-7-1976	21-3-1977	3-6-1978
3-1-1976	14-10-1977	2-10-1978
5-3-1976	15-12-1977	31-12-1978

(3) ప్రతి వ్యక్తిచేత వారి వారి పుట్టినతేదీ వేయించండి. అలానే వాళ్ళ జీవితంలో ముఖ్యంగా గుర్తుపెట్టుకొనే తేదీలేమిటో అడిగి రాయించండి. దరఖాస్తు మీద తేదీ ఎక్కడ వెయ్యాలో నేర్పాలి.

నేర్పేవారికి సూచన

(1) తేది వేసేటప్పుడు ఇంగ్లీషునెల నంబరు మాత్రం వస్తుంది కాబట్టి, ఏప్రిల్ అంటే నాలుగో నెల అనీ, అక్టోబరు అంటే పదోనెల అనీ అంకెల్లో ఇంగ్లీషు నెలలను గుర్తించేట్టు చెయ్యాలి.

ఏ నెలలకు 30 రోజులుంటాయో, ఏ నెలకు 31 రోజులో నేర్పాలి. అలానే ఫిబ్రవరి నెలకు సామాన్యంగా 28 రోజులే ఉంటాయనీ, నాలుగేళ్ళకొకసారి మాత్రం 29 రోజులుంటాయనీ నేర్పాలి.

(2) ఈ కింది తేదీలను చదివించండి.

1-1-1976	2-3-1977	1-4-1978
2-7-1976	21-3-1977	3-6-1978
3-1-1976	14-10-1977	2-10-1978
5-3-1976	15-12-1977	31-12-1978

(3) ప్రతి వ్యక్తిచేత వారి వారి పుట్టినతేదీ వేయించండి. అలానే వాళ్ళ జీవితంలో ముఖ్యంగా గుర్తుపెట్టుకొనే తేదీలేమిటో అడిగి రాయించండి. దరఖాస్తు మీద తేదీ ఎక్కడ వెయ్యాలో నేర్పాలి.